KARADENİZ BÖLGESİNDE 18. YÜZYIL ERKEK MEZAR TAŞLARI*

18TH CENTURY MALE GRAVESTONES IN THE BLACK SEA REGION

Halit ÇAL**

Öz

Makalemizde yayınlara dayalı olarak, Karadeniz Bölgesinde erkekler için yapılan 18. yüzyıl mezar taşlarını değerlendirdik. 13 ilde belirlediğimiz Osmanlı döneminden 5849 baş ve ayak taşının 878 tanesi 18. yüzyıldandır. Bunun da 621'i erkeklere aittir. Yalnız tarihi kesin olanlar seçilmiştir. Mezar taşı araştırmalarında yöntem ve terim birliği yoktur. Karşılaştırmalar sağlıklı yapılamadığından Türkiye'nin farklı bölgelerinden sekiz şehirle ilgili araştırmaları seçip bunları veri kütüğümüze girdik ve gövde tiplerindeki karşılaştırmaları aynı yönteme göre yaptık. Bölgede 13 ildeki erkek mezar taşlarının 18. yüzyıl toplamına oranı %71'dir. Bu, diğer bölgelere göre en düşük oranlardandır. Gövde kesitleri dikdörtgen olanların %95, kare-kareye yakınların %3 oranı yanında yuvarlak ve çokgen olanlar oranlama gerekmeyecek kadar azdır. 18. yüzyılda Edirne'de daire, İstanbul'da kare kesitlilerin yüksek oranı dışında bu sonuç diğer bölgelerle uyumludur. Dikdörtgen kesitli ve başlıklı erkek mezar taşlarından D-I-1 kodunu verdiklerimizin bölgemizdeki toplama oranı %91'dir. Kocaeli Gebze ile İstanbul Ayrılık Çeşmesi Mezarlığındaki % 93 orana göre bölgemiz üçüncü sıradadır. Diğer karşılaştırma şehirlerimizde bu oran %23 - %88 arasındadır. Başlıklar kavuk, sarık ve tarikat başlıkları olmak üzere üç tiptir. Sarıklar %60 oran ile yüzyılın baskın tipidir. Kavuklar % 37 ile ikinci sıradadır. Yeniçerilikle ilgili sarık çokluğu, 18. yüzyılda Karadeniz bölgesinin Rus savaşları dolayısıyla askeri önemini gösteriyor.

Anahtar Kelimeler: 18. yüzyıl, Karadeniz bölgesi, mezar taşı tipleri, mezar taşı başlıkları, yeniçeri

Abstract

In the present study, it is tried to evaluate the 18th century tombstones made for men in the Black Sea Region based on publications. A total of 5849 head and footstones in 13 provinces in the region were identified. 621 of these belong to men. Only those with definite dates were included in the present study. The scope of this study covers on the evaluation of the body and head types. There is no common methodology and terminology in gravestone research. Therefore, comparisons cannot be done healthily. Therefore, we selected the research on eight cities among different regions of Turkey and entered them to our database, and we concluded the comparisons of the body types in this aspect. The ratio of the tombstones for men determined in the 13 provinces in the region to the total of the 18th century is 71%. This ratio is the lowest among the other regions. In our region, the body sections are 95% of rectangle, 3% of square close to square, and round and polygonal are scarce. Apart from the high rate of square sections in Istanbul in 18th century and round sections in Edirne, this result is compatible with other regions. Comparing the tombstones with rectangular cross-section both in body and in head, which we have coded as D-I-1a, with a total rate in the region is 91%. In comparison with the rate of 93% of Kocaeli Gebze and Istanbul Ayrılık Fountain Cemetery, our region is third place. In other comparison cities, this rate ranges from 23% to 88%. There are three types of headings consisting of quilted turban, turban and cult headings. Turbans are the dominant head type of century

* Makalenin Geliş Tarihi:26.03.2018, Kabul Tarihi: 27.07.2018. DOI: 10.31624/tkhbvd.2018.15

** Prof. Dr. Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü. halitcal57@gmail.com, ORCID ID: 0000-0001-9541-4350

with 60% rate. Quilted turbans are in second place with 37%. Taking in consideration that turbans were related to janissary, the Black Sea region in the 18th century has gained military significance because of the Russian wars.

Keywords: 18th century, Black Sea region, gravestone types, gravestone heads, janissary

1. Konu Seçimi, Yöntem ve Kapsam

Türkiye'deki mezar taşları ile ilgili yayın ve tez sayısında son yıllarda büyük bir artış gözlenmektedir. Buna karşılık örneklerin henüz onda birinin bile envanterinin yapılamadığını düşünüyoruz. Türkiye şartlarında bunun biraz zaman alacağı görülmektedir. Kuşkusuz örneklerin en azından tamamına yakını bilindiğinde daha kesin sonuçlara ulaşabileceğiz. Ancak o zaman gelene kadar bilinen örnekler itibarıyla bazı ara sonuçları da elde etmek gerekiyor. Sanat tarihindeki diğer eser türlerinde de süreç benzerdir. Tipolojisi yapıldıktan sonra ilgili türden çok sayıda yeni eser ortaya çıkarılmıştır. Mezar taşları gibi on binlerce örneği olabilen eser türlerinde genellemeye gitmenin zorlukları açıktır. En azından eser listesi büyük bir yer tutmaktadır. Bu yüzden yüzyıl, bölge gibi sınırlamalara dayalı yayınlar ile fazla karşılaşılmamaktadır. Karadeniz bölgesi için de böyle genel bir çalışma olmadığından bir makale ölçeğine sığdırmak üzere konuyu bölgedeki 18. yüzyıl erkek mezar taşlarıyla sınırladık.

Karadeniz Bölgesindeki 18. yüzyıl erkek mezar taşları ile ilgili olarak Amasya, Bayburt, Bolu, Çorum, Giresun, Karabük, Kastamonu, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Trabzon illeri ile ilgili yayınlar ve tezlere ulaşabildik[1]. Bu yayınların bazıları tarafıma aittir. Yüzyıl boyunca mezar taşlarının bölgedeki sayısal durumu, mezar taşı tipleri ve bu tiplerin yerleşim yerlerine göre dağılımı belirlenmeye çalışılacaktır. Başlık tipleri ayrıca oluşturulacaktır. Örnek sayısının çokluğundan dolayı mezar taşlarındaki yazı metinleri verilmeyecektir. Bunun yerine tarih, kişi adı ve kaynağı gösterir bir liste hazırladık (Bkz. 1. Ek). Böyle bir liste bile genelde makale sınırlarını zorlamaktadır.

Farklı kişiler tarafından yapılan yayınlardaki yöntemler de aynı değildir. Örneğin kimi yayınlarda mezarların yalnız baş taşlarına yer verilmiş, ayak taşlarından söz edilmemiştir. Bir düzenleme yapılan bazı mezarlıklarda da mezar taşları yerlerinden sökülüp yan yana dizilmişlerdir. Bu yüzden çoğu zaman ayak taşlarının hangi baş taşına ait olduğu anlaşılamadığından tarihi belirlenememiştir. Bu da sağlıklı bir sonuca varmayı engellemektedir. Müzelerde bulunan mezar taşları da genellikle lahit, sanduka gibi mezar gövdelerinden sökülmüşlerdir. Amasya Müzesi, Kastamonu Müzesi, Sinop Müzesi, Tokat Müzesi'ndeki ayak taşları bu yüzden hesaba katılamamıştır. Bolu Göynük, Sinop Boyabat, Trabzon hazire veya mezarlıklarında ise yine taşlar yerlerinden sökülüp yan yana dikilmişlerdir. Araştırıcılar, genellikle baş ve ayak taşı yan yana dikili ise bunları aynı mezara ait saymışlardır. Biz de bu kabule bağlı kaldık. Ordu/Ünye, Rize Ardeşen, Rize İyidere mezar taşlarında ise yayınların bazılarında yalnız baş taşlarının kataloğu verilmiştir.

Bütün bunlara karşılık, bu araştırmada ortaya çıkacak olan bir ara sonuçtur. Bu sonucun da Karadeniz Bölgesi için bir fikir vereceğini düşünüyoruz. Mezar taşlarının tarihleri kontrol edilmiş, 18. yüzyıla giren tarihlerden, aşınma, yazının kötülüğü gibi nedenlerle yanlış okunanlar çıkarılmıştır[2]. Bu yayınlardaki eserler veri kütüğümüze işlenerek aynı taşa ait olanlar birleştirilmiştir. Örneklerden yalnız tarihli olanlar ve bunlarla aynı mezarda bulunan ayak taşları dikkate alınmıştır. Tarihleme yoluyla 18. yüzyıla verilenler, genellikle bunları doğru bulmamıza karşılık, hesaba katılmamıştır. Bu yayınlardaki değerlendirmeler ile yöntem farklılığımız ve sayıların değişmesi yüzünden, ilgili illerdeki rakamlara dayalı sonuçlarda her seferinde o kaynağa atıfta bulunulmamıştır. İlgili illerin mezar taşları hakkındaki yayınları yukarıda belirtmiştik. Mezar taşları listemizde de her örneğin hangi eserden alındığı gösterildiği için okuyucu gerekirse kontrolü bu yolla yapabilecektir. Kaynak gösterilmeyenler kendi belgeliğimizden eklenmiştir. Aynı yerleşim için birden fazla kaynak olabildiğinden aynı taşa değişik numaralar verilmiştir. Bu yüzden zorunlu olarak veri kütüğümüzde bazı merkezler için yeni bir numaralamaya gidilmiş ve makalede bunlar kullanılmıştır. Ancak veri kütüğümüze ilgili yerleşimdeki bütün örnekler girilmiştir. Bunların içinden 18. yüzyıla ait olanlar ayırdığımızda sıralı bir numara düzeni oluşmamıştır. Toplam rakamları verdiğimiz için bu numaraların sıra düzeninin önemi kalmadığından ve gerektiğinde veri kütüğümüzle sağlamasını yapabilmek için genel numaralamadan ayrıca ikinci bir 18. yüzyıl numaralamasına gitmedik.

Mezar taşlarıyla ilgili yayın ve tezlerde genellikle, farklı tipolojiler karşılaştırmayı güçleştirmekte, rakamlara dayalı bir döküm verilmemekte, yüzyıllara göre ayrım da yapılmamaktadır. Bu yüzden bazı tez, kitap ve makalelerdeki mezar taşlarını veri kütüğümüze girip kendi tipolojimize göre sayısal dökümleri biz çıkarmıştık[3]. Burada da aynı yöntemi uyguladık. Bir makale ölçeğinde bütün yayınlar için bunun yapılamayacağı açıktır. Konu Karadeniz Bölgesi olduğundan karşılaştırmada diğer bölgelerden Edirne, Erzurum, Kocaeli Gebze, Konya, Manisa Turgutlu, Sakarya Taraklı şehirlerini ve İstanbul'dan bir hazire seçip buradaki örnekleri veri kütüğümüze girdik[4].

Bir çizelgede bu şehirlerdeki toplam baş ve ayak taşı sayısını erkek ve kadınlara göre verdik. İkinci çizelgede ise bu merkezlerdeki 18. yüzyıl erkek mezar taşlarını tiplerine göre ayırdık. Karşılaştırma merkezleri için kullandığımız rakamları veri tabanımızdan elde ettiğimiz ve ilgili kaynakta bu dökümler yer almadığından, metin içinde ilgili merkezin dökümü verildiğinde ayrıca atıf yapma gereği duymadık.

Böylece Karadeniz Bölgesi ile karşılaştırma merkezlerimizdeki örneklerin tamamı aynı yönteme göre değerlendirilmiş oldu. Benzer bir yöntemi kullandığımız önceki yayınlarımızda[5] bir şehirdeki örneklerin tamamı değerlendirildiği için, karşılaştırma merkezleri dâhil tiplerin ilgili şehirdeki mezar taşları toplamına oranları verilmişti. Burada ise seçtiğimiz karşılaştırma merkezleri de içinde olarak, 18. yüzyıl erkek mezar taşlarına göre oranlarını sunduk. Bu yüzden bir şehirdeki aynı tip için farklı yayınlarımızda oranlar değişiktir.

Karadeniz Bölgesindeki on üç ilde Osmanlı döneminden 4321 baş, 1528 ayak taşı olmak üzere toplam 5849 mezar taşı belirlenmiştir. Bunlardan, 776'sı baş, 102'si ayak taşı olmak üzere toplam 878 erkek ve kadın mezar taşı (% 15) 18. yüzyıldandır. Bu 878 mezar taşının da 554'ü baş, 67'si ayak taşı olmak üzere toplam 621 (%71) tanesi erkek mezar taşıdır[6] (1. Çizelge). 18. yüzyıl için bu oran, İstanbul Vefa Camisi haziresinde %56, Adana'da %75, Edirne Muradiye Camisi haziresinde %87, Erzurum'da %93, Kocaeli Gebze'de %75, Manisa Turgutlu'da %66, Sakarya Taraklı'da %100, Konya'da %81'dir (2. Çizelge). İstanbul Ayrılık Çeşmesi Mezarlığı'ndaki 18. yüzyıl mezar taşları içinde ise % 80'dir[7]. %56 -%100 arasında değişen oranların bu şehirlerdeki ortalaması %79'dur. Bunlara bakıldığında yazımız kapsamındaki %70 erkek mezar taşı oranı, İstanbul ve Manisa'dan sonra en düşük üçüncü olanıdır.

2.Mezar Taşı Tipleri (Ek 1)

Mezar taşlarının sınıflamasında, kendi ayrımımıza bağlı kaldık[8]. Baş ve ayak taşlarının yatay kesitleri ile ön görünüşlerini temel aldığımız bu tipolojiye göre makale kapsamında dikdörtgen, kare, yuvarlak ve çokgen (altıgen - sekizgen) yatay kesitli dört ana tip ve başlık ve tepeliklerine göre ayırdığımız bunların alt tiplerinden oluşan toplam 12 mezar taşı tipi belirlenmiştir. 554 baş, 67 ayak toplam 621 mezar taşında dikdörtgen, kare, çokgen ve yuvarlak yatay kesitli dört ana ve bunların 12 alt tipi belirlenmiştir.

D: Yatay kesiti tam dikdörtgen veya arka yüzleri değişik biçimlerde olabilir. Özellikle başlıklılarda çıkıntılı arka yüzü ile ters t biçimlidir. 621 mezar taşı içinde 588 sayı (525 baş, 63 ayak) ve %95 oran ile en yaygın tiptir. Bunlardan 28 tanesinde gövdenin üst bölümü kırık olduğu için tepeliklerine göre alt tipleri belirlenememiştir.

D-I: Başlıklıları aldığımız bu grubun iki alt tipi vardır.

D-I-1a (1-5. Fot.): Ön yüzünde kenarları düzdür, az genişleyerek yükselir, sarık, kavuk vb bir başlığı vardır. Ana yapısı bu olan tipte örnekler başlıklarındaki değişiklikler ile birbirinden ayrılırlar. Her başlık için tipolojide alt gruplar oluşturmak anlaşılmayı zorlaştıracağı için başlık tiplerini ayrıca belirledik.

525 baş taşının 480 tanesi D-I-1a, 2 tanesi D-I-1b tipli olmak üzere % 92'si başlıklıdır. Ancak 102 tanesinde başlık kırıktır, fakat boyun bölümlerinden bunların aslında başlıklı olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre 18. yüzyılda erkek mezar taşları çoğunlukla başlıklıdır. Aşağıdaki çizelgede üstteki rakam ildeki D-I-1a tipine giren 18. yüzyıldaki mezar taşı sayısını, alttaki yüzde ise aynı ildeki 18. yüzyıldaki toplam erkek baş taşı sayısına oranını göstermektedir.

Amasya	Bayburt	Bolu	Çorum	Gire-sun	Kara-bük	Kasta-monu	Ordu Ünye	Rize	Samsun	Sinop	Tokat	Trabzon
7 %44	2 %50	41 %93	1 %50	90 %91	3 %100	11 %65	14 %100	95 %87	19 %79	46 %77	16 %41	130 %80

Bu tabloya göre Amasya, Bayburt, Çorum, Kastamonu, Tokat gibi bölgenin iç kesimlerinde başlıklıların sayı ve oranı düşüktür. Oranın kıyılarda yükselmesinde, örneklerin İstanbul'dan getirildiği düşüncemize bağlı olarak ekonomi kadar kıyılara deniz ulaşımı kolaylığı ve ucuzluğunun etkisinden söz edebiliriz.

D-I-1a grubunda, 18. yüzyılın ilk yarısındaki[9] 82 (%17), ikinci yarısındaki[10] 398 (%83) sayı ve oran, bölgede hareketlenmenin yüzyılın ikinci yarısında olduğunu ortaya koyuyor. Kıyı bölgesinde Giresun ve Trabzon öne çıkmaktadır. 398 örneğin 102 tanesinin de 1790 – 1799 yılları arasından olmasına göre gelişme yüzyılın sonunda yoğunlaşmıştır. Bu tipe giren bazı örnekler:

1:Amasya88 2:Bolu/Göynük96 3:Sinop/Boyabat34 4:Giresun17 5:Trabzon430

D-I-1a tipli mezar taşlarının karşılaştırma merkezlerimizdeki 18. yüzyıl erkek mezar taşlarına oranı şöyledir (3. Çizelge): Adana %67, Edirne %60, Erzurum %32, İstanbul Vefa Camisi haziresinde %60, Kocaeli Gebze %93, Konya %23, Manisa Turgutlu %88, Sakarya Taraklı'da % 80, İstanbul Ayrılık Çeşmesi Mezarlığındaki 18. yüzyıl erkek mezar taşlarında ise %93'tür[11]. Buna göre, İç ve Doğu Anadolu bölgelerinde başlıklı oranı düşük, Akdeniz, Ege, Marmara ve Karadeniz bölgelerinde yüksektir.

Yüzyıl ayırımı olmadan, başlıklı erkek mezar taşlarının karşılaştırma merkezlerimiz ve makale kapsamındaki şehirlerdeki toplam mezar taşı sayısına oranı %19 - %58 arasında değişmekte olup[12], oranların şehirlere göre değişmesindeki dağılım, yukarıdaki sonucumuz ile uyumludur.

D-I-1b (6. Fot.) : Amasya'daki 1768, Samsun'daki 1754 tarihli olmak üzere iki örneği vardır. Diğer tipten farkı, gövde kenarlarının düz değil, "c" kıvrımı şeklinde olmasıdır. 19. yüzyılda çoğalan bir tipin erken örnekleri olması bakımından önemlidirler. Karşılaştırma merkezlerimizde bu tipin 18. yüzyıldan bir örneği şimdilik belirlenememiştir (3. Çizelge).

6:D-I-1b Amasya81

7: D-II-1a Tokat Erenler21

8:D-II-2 Tokat erenler24

9: D-II-3 Kastamonu

D-II: Bir giysi karşılığı olarak başlığı olmayan, çeşitli biçimlerde tepeliklileri bu gruba aldık. D grubu (591 örnek) içinde 17 baş 62 ayak taşı toplam 79 örneği (% 13) ve 10 alt tipi vardır(3. Çizelge).

D-II-1 (7. Fot.): Tepeliği ters "v" veya üçgen biçimli 28 mezar taşının 3'ü baş, 25'i ayak taşıdır[13]. Örneklerin ikisi dışındakiler 18. yüzyılın ikinci yarısındandır. Toplam 591 mezar taşına oranı %5, başlıksız-tepelikliler içinde oranı % 38'dir.

Karşılaştırma şehirlerinde bu tipin 18. yüzyıl toplam mezar taşı sayısına oranları şöyledir: Adana: yok, Edirne: %10, Erzurum: yok, İstanbul:%4, Kocaeli Gebze:yok, Konya:yok, Manisa Turgutlu:%3, Sakarya Taraklı %4. Edirne dışında bu tipin bulunduğu merkezlerdeki oran Karadeniz bölgesi ile benzerdir.

Bu tipin yüzyıl ve cinsiyet sınırlaması olmadan ilgili şehirdeki toplam mezar taşı sayısına oranı Adana %9, Alanya %6, Bolu Göynük %18, Giresun %8, Kocaeli Gebze %4, Samsun %4, Yozgat %18'dir, Ege bölgesinde ise baskın tiptir[14].

Oranlar, bu tipin 18. yüzyıl erkek mezar taşlarında çok az kullanıldığını, sonrasında da daha çok kadın mezarlarında tercih edildiğini düşündürüyor.

D-II-2 (8. Fot.): Tepeliği sivri kemerli 5 tanesi baş, 26 tanesi ayak toplam 31 örneğin[15] toplama oranı %4, tepeliklilere oranı % 38'dir. 18. yüzyıl ilk yarısından 2

baş 11 ayak, ikinci yarısından 3 baş 15 ayak taşı, yüzyıl içinde dengeli bir dağılım gösteriyor.

Bu tipin 18. yüzyıl erkek mezar taşlarındaki dağılımı Adana: yok, Edirne: yok, Erzurum:%4, İstanbul:%2, Kocaeli Gebze:%1, Konya:%15, Manisa Turgutlu:%3, Sakarya Taraklı: yok. Konya'nın Selçuklu ve Beylikler geleneğine bağlılığını gösteren yüksek oranı dışındakiler %4'ü geçmemektedir ve bu oranlar Karadeniz bölgesi ile uyumludur.

D-II-3 (9. Fot.): Kastamonu'dan 1757 tarihli tek örneği vardır. Karşılaştırma merkezlerimizde 18. yüzyılda görülmez. Bu tipin yaygın olanı, tepeliğin bütünüyle yuvarlak kemerli olanıdır. Bunların da yüzyıl ve cinsiyet ayrımı olmadan bütün mezar taşlarına oranı Kastamonu'da %7, Edirne Üçşerefeli Cami haziresinde %2, Giresun, Rize, Tokat, Yozgat'ta oranlamaya değmeyecek kadar az sayıdadırlar[16].

D-II-4 (10. Fot.): Trabzon'dan 2 ayak taşının karşılarındaki baş taşları 1749, 1788 tarihlidir. İlgili tezde bu tarihli baş taşlarının karşılarına toprağa dikildikleri için 18. yüzyıl oldukları kabul edilmiştir. Ancak her iki ayak taşının da işçilikleri 19. yüzyıl için daha uygundur, mezarlık düzenlemesi sırasında gelişigüzel yerleştirilmiş olabilirler. Karşılaştırma şehirlerimizde 18. yüzyılda örneği yoktur. Oranlaması yapılan bazı şehirlerde genel toplama oranları % 2-19 arasında değişmektedir. 19 – 20. yüzyıllarda yaygındır[17].

10: D-II-4 Trabzon38 11: D-II-5 Giresun 12:D-II-6 Tokat 13:D-II-7 Trabzon 14: D-II-8 Trabzon

D-II-5 (11. Fot.): Giresun'daki örneği 1751, Rize'deki benzeri 1778 tarihlidir. Karşılaştırma şehirlerimizden yalnız Erzurum'da görülür (%16). İçinde en çok tepelik çeşitliliği barındıran tip olduğundan sağlıklı bir değerlendirme yapmak çok zordur.

Şehirlerdeki genel sayıya oranları Adana %5, Edirne Üçşerefeli Cami %16, Erzurum %8, Kastamonu %3, Samsun %3, Yozgat %7'dir[18].

D-II-6 (12. Fot.): 1 baş ve 1 ayak taşı olmak üzere Tokat'ta 1791 tarihli iki örneği vardır. Düşey dikdörtgen ön görünüşlü tip ile silindirik tipin karması gibi, kötü bir uygulamadır. Altı dikdörtgen üst bölümü ise daire kesite yakındır. Bu tipin yaygın uygulamasında yatay kesit dikdörtgendir. Karşılaştırma şehirlerimizden yalnız Konya'da iki örneği vardır[19]. 11-15. Yüzyıllarda Ahlat ve çevresinde yaygın olan bu tip, Türkiye'nin diğer bölgelerinde çok azdır. Ege bölgesinde Selçuk - Birgi çevresinde varlığı biraz daha belirgindir.

D-II-7 (13. Fot.): 1706, 1723, 1777 ve 1778 tarihli dört baş taşı (Rize 1, Sinop 1, Trabzon 2) ile karma tipler içinde düşünülebilir. Yazının yer aldığı ön yüzü ana hatları ile düşey dikdörtgen iken gövdenin tepeliği ve bazen alt ucu çokgen veya yuvarlağa dönüşebilmektedir. Karşılaştırma şehirlerimizden yalnız İstanbul'da (Vefa Camisi haziresi) %6 oran ile görülür[20].

D-II-8 (14. Fot.): 1759 yıllarından Trabzon'da tek baş taşında, bu tip ile D-II-20 birleştirilebilir tepelik kabaca bileşik kaş kemere benzer. Bu tipin ayrıntılarda değişik örneklerini biliyoruz. 18. yüzyılda karşılaştırdığımız şehirlerden yalnız Konya'da iki örneği vardır (%15).

D-II-9 (15. Fot.): Tokat Niksar'daki tek örneği 1783 tarihlidir. Kaş kemerli grubun alt tipi olarak kabul edebileceğimiz bu tip karşılaştırma merkezlerimizden 18. yüzyılda yalnız Konya'da 2 erkek örnektedir[21].

D-II-10 (16. Fot.): Trabzon'daki 2 ayak taşı 1759, 1791, Sinop'taki 1 ayak taşı 1778, 1 baş taşı 1789 tarihlidir. Genellikle ayak taşlarında görülen bu tipin değişik alt tipleri vardır. Düşey dikdörtgen biçimli ön yüzün arkası silindirik, çokgen veya bütün gövde dikdörtgen prizmal olabilir. Bu tip gövdelerin başlığı su kabağı biçimlidir. Boğum sayısına göre farklı uygulamaları vardır. 18. yüzyılda karşılaştırma şehirlerimizden yalnız İstanbul Vefa Camisi haziresinde iki örneği (%2) vardır[22]. Erkek mezar taşlarında da görülen bu tipin İstanbul Vefa Camisi haziresinde 1823 tarihlisindeki takı bezemeleri[23], bu tipin bir kadın başlığı olabileceğini düşündürüyor.

15: D-II-9 Niksar7

16:D-II-10 Trabzon

17:K-1 Amasya

18: Y-1 Trabzon

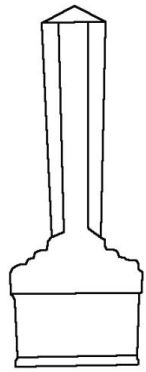
19: Ç-Sinop

K-1 (17. Fot.): 25 baş[24] taşı ile bu tip daha çok Karadeniz kıyı şehirlerindedir. Yüzyıl bütününe oranı %03'tür. Giresun ve Sinop'ta ağırlıklıdır. Genelde boyları kısadır. 1705 – 1742 yılları arasındaki örneklerin çoğu yüzyılın ilk çeyreğindendir. 16. -17. Yüzyılların bu yaygın tipinin[25] bu yüzyıllardan itibaren giderek azalması ile bölgede 18. yüzyılın ilk çeyreğinde yoğunlaşması benzer bir süreci gösteriyor.

Y-1 (18. Fot.): Tokat'ta 1756 tarihli 1 baş ve 1 ayak, 1774 tarihli 1 baş, Trabzon'da 1758 ve 1765 tarihli 2 baş taşı vardır. Karadeniz bölgesinde 18. yüzyıl sonrasında Giresun'da % 3, Kastamonu'da % 5, Samsun'da % 17 oran, bu tipin sonradan yaygınlaştığını gösteriyor. Diğer merkezlerdeki oranlar genellikle % 3 - % 8 arasında değişmektedir. Türkiye'de 1377 tarihlisinden başlamak üzere Cumhuriyete kadar yaygın tiplerden olduğunu söyleyebiliriz[26].

Ç-II-1 (19. **Fot.)**: Altıgen gövdeli ve başlıksız 2 ayak taşından Çorum'daki 1764, Sinop'taki 1709 tarihlidir. Daha çok altıgen ve sekizgen gövdeli tipleri 1192 tarihinden başlayıp[27] Osmanlının sonuna kadar her yüzyılda az da olsa bulunur.

3.Başlıklar: 554 baş taşından 137 tanesinin üst bölümü kırıktır. Kalan 417 baş taşından 21 tanesi (%5) ise başlıksızdır, 3 örneğin fotoğrafi yoktur.

Mezar taşlarında başlıklar kavuk, sarık ve tarikat başlıkları olmak üzere üç tiptir. Kaynaklarda sarık ve kavuk ayrımı açık değildir. Her iki terim aynı zamanda benzer başlıklar için kullanılabilmektedir. Dönemin ana kaynaklarına dayalı kesin bir sonuç elde edilene kadar, alt kısmına sarılan bir bölüm olmakla birlikte başlığın üst bölümünün büyük ölçüde göründüğü tiplere kavuk, başlığa sarılan dilimli bölümün daha çok yer tuttuğu örneklere ise sarık dediğimiz geçici önerimize[28] burada da bağlı kaldık.

Üç örneğimizden Bayburt'taki (33 nu.) 1799, Samsun'daki (202 nu.), Rize'deki (1409 nu.) 1792 tarihli olmalarına karşılık başlıkları fes biçimlidir. 18. yüzyılda fes henüz resmi başlık değildir. Bunların fesin kabulünden önceki ilk örnekler olmalarından çok, tarihlerinin yanlış yazılmış olma ihtimalini yüksek görüyoruz. Bu yüzden değerlendirmeye alınmamışlardır.

3.1. Kavuklar: Başlığı belirlenebilen 393 baş taşından 152 tanesi (%39) kavuk tipi başlıklıdır. 13 alt tipine karşılık ilk üç tipin kavuk toplamına göre %66 oranı bir yığılmayı gösteriyor.

KV-1 (20. Fot.): 36 örnek[29] ile başlıklıların ikinci yaygın tipidir. Baklava dilimleri şeklinde süslenmiş başlığın alt bölümü düz ve yanlara taşkın bir parçayla sarılmıştır. Sarılı bölümü taşkın olmayanlar ayrı bir tipte de ele alınabilir. Bölgedeki 13 ilden altısında bulunması ve Bolu'daki biri dışında diğerlerinin kıyı şehirlerinde oluşu dikkat çekicidir. Kıyı şehirlerinden yalnız Giresun örnekleri yerel taştan yapılmışlardır, yerel bir üsluptan söz edilebilir. Diğerleri mermerdir ve İstanbul örnekleriyle eştir. 15 tanesinin 18. yüzyılın ilk yarısından olması bakımından dağılımı daha dengelidir. Yalnız altısında molla, sipahi, voyvoda, çeltik emini-haseki, zaim meslekleri yazılıdır. Diğerleri ağa, bey, efendi, çelebi gibi unvanlar ve aile adları ile belirtilmişlerdir. Laqueur'dan[30] anlaşıldığı kadarıyla İstanbul'da esnaf ve memurlarda 18. yüzyılın yaygın başlıklarındandır.

KV-2 (21. Fot.): 41 örnek[31] ile en yaygın tiptir. Yan yana düşey çubuklar biçimiyle bezenmiş başlığın alt bölümü tülbent sarılmıştır. Alnın üstüne gelen kısımda başlık görünür durumdadır. Tülbent sarılı bölümün, armudu andırır şekilde taşkın olanları ayrı bir tip olarak da düşünülebilir. Malzeme ve işçilik olarak hepsi büyük ölçüde benzerdir. Mezar taşlarına ulaşılan 12 ilden 9 tanesinde bulunuşu ile ilk tipe göre daha yaygındır. Ancak Amasya, Bolu, Çorum, Kastamonu, Sinop Boyabat'daki örnek sayısı 10 tanedir. Yani ağırlık yine kıyı kentlerindedir. Ancak örneklerin yarısından çoğunun Sinop ve Trabzon'da bulunması ve üçü dışında 18. yüzyılın ikinci yarısından olması dikkat çekicidir. 14 tanesinde binbaşı, gümrükçü, mehter başı, molla, mütevelli, paşa, paşa mektupçusu, saray baltacısı, yeniçeri, yeniçeri çorbacısı meslekleri görülür. Diğerleri, çoğunluğu ağa olmak üzere bey, efendi gibi unvanlar ve aile adları ile yazılmıştır. İstanbul örnekleri de çoğunlukla 18. yüzyıl ikinci yarısı ile 1832 yılı arasındandır ve paşa, esnaf ve tüccar gibi değişik sınıflarda görülür[32]. Kocaeli'deki yedi örneğinden beşi 18. yüzyıldan olup molla, darüssaade ağası, sekbanbaşı, nazıra aittir[33].

KV-3 (22. Fot.): K1 tipinden farkı başlığın baklava dilimleri değil de yan yana yıldız biçimleriyle süslenmesidir. 22 örneğinin de[34] işçilikleri benzerdir. Altı ilde görülmesine karşılık ağırlık Rize ve Trabzon'dadır. Bu tip de biri dışında 18. yüzyılın ikinci yarısındandır. Gümrük katibi, imam, mektep hocası, molla meslekleri 4 örnekte bulunur.

KV-4 (23. Fot.): 9 örneğinde[35] yıldızlarla süslenmiş başlığın alt bölümü iri dilimli tülbentlerle iki çapraz eğimde sarılmış biçimdedir. Sayıları az olmakla birlikte altı ilde bulunmasıyla dengeli bir dağılım gösterir. Hepsi yüzyılın ikinci yarısındandır. Örneklerden dördü iki imam ve iki molla baş taşındadır. İstanbul'da belirlenen örnekleri de ağırlıklı olarak 18. yüzyıl ortasından 19. yüzyıl ortasına kadar görülür, ulema, cami ve vakıf görevlilerine aittir[36].

KV-5 (24. Fot.): Yan yana düşey çubuklar halinde düzenlenmiş başlığın alt yarısı, iki çapraz eğimde birbirini kesecek dilimli tülbentle sarılmıştır. 10 örneğin[37] işçiliği de birbirine yakındır. 4 ilde yer alması ve altısının Bolu'da bulunması bir merkezde yığılmayı gösteriyor. Örneklerin biri dışında kalanı yüzyılın ikinci yarısındandır. Birindeki molla (Ordu 14 nu.) dışında örneklerde açık bir meslek belirtilmemiştir. Yedisindeki ağa ile sonu zade ile biten aile adlarına bakarak yörenin köklü ve zengin ailelerinden oldukları söylenebilir.

KV-6 (25. Fot.): Belirlenen sekiz örneği de Giresun Şebinkarahisar'dadır[38]. İşçilik ve tip olarak benzerdirler. Yerel taşla yapılmışlardır. Hepsi 18. yüzyılın ikinci yarısındandır. Baklava dilimleri şeklinde bezenmiş iç başlığın alt yarısına çapraz iri dilimler halinde tülbent sarılmıştır. Sarıklı bölümün bakışa göre sağ alt yarısı düz bırakılmıştır. Bu tipin İstanbul örneklerinin yerel bir çeşitlemesidir. İki örnekteki meslek molladır. Derviş yazılı olanda bunun kişi adı mı meslek mi olduğu açık değildir.

KV-7 (26. Fot.): KV-6 tipinden tek farklı iç başlığın düşey çubuklar halinde bezenmesidir. İki örneğinden Giresun Şebinkarahisar'daki 1777 (nu:236), Trabzon'daki 1776 (nu:406/ağa) tarihlidir. Meslek yazılmamıştır. Bu da yerel bir uygulamadır.

KV-8 (27. Fot.): KV-6 tipinden farkı alta sarılan parçanın bütünüyle düz oluşudur. Örneklerin üçü de (Giresun nu:207/ağa, 256/molla, 291/hoca) yerel taştan yapılmıştır. İki örneği ilmiye sınıfındandır.

KV-9 (28. Fot.): Vakıf katibine ait tek örneği Trabzon'dadır (2 nu.). İstanbul'da 1747 tarihlisi dergah-ı ali'de halifedir[39].

KV-10 (29. Fot.): K1, K2, K3 tiplerinin başlık ve sarılı bölümü düz bırakılmış biçimidir. Bu tiplerden birinin kötü bir uygulamasıdır. On örneğin[40] sekizi Tokat'tadır. Trabzon'daki molla yazılı tek örnek dışında meslek belirtilmemiştir. Çoğunda efendi unvanı görülür.

KV-11 (30. Fot.): Beş örneği de[41] Tokat'tadır. Başlık ve sarılı kısmın düz bırakılmasına bakarak, bir başlık ve bu başlığın alt yarısına sarılmış tülbentli tiplerden birinin basit bir yerel uygulaması olduğunu söyleyebiliriz.

KV-12 (31. Fot.): Tek örneği Kastamonu'dadır. 18. yüzyıl ortasından sonra şeyhülislam, kazasker ve önemli kadılar gibi ilmiye sınıfının önde gelenlerinin başlığıdır[42].

KV-13 (32. Fot.): Kallavi olarak bilinen bu tip, diğerleri gibi başlık ve başlığın alt bölümüne sarılmasından oluşan iki parçalı değil, bütündür. İkisi de paşalara aittir. Biri Giresun (119 nu.) diğeri Trabzon'dadır (56 nu). Paşa, kaptan-ı derya ve sadrazamın tören kavuğudur[43]. Bölgede 1812 tarihlisi Safranbolu'da İzzet Mehmet Paşa'nın mezarındadır.

20:KV-1
Boyabat136

21: KV-2
Boyabat35

22:KV-3
Trabzon464

23:KV-4
Giresun17

24:KV-5
Göynük72

25:KV-7
Giresun236

26:KV-6
Giresun249

27:KV-8
Giresun207

28:KV-9
Trabzon2

29: KV-10
Tokat Erenler28

30:KV-11
Tokat38

31:KV-12
Kastamonu

32:KV-13
Giresun119

3.2. Sarıklar: 393 başlıktan 239 tanesi (%61) bu gruptandır. İlk dört tipinin sarıklar içindeki %79 oranı, burada da 9 alt tipe karşılık belli gruplarda yığılmayı gösteriyor.

S-1 (33. Fot.): Başlıkta iri dilimler, iç başlık hiç görünmeyecek şekilde bütünüyle, birbirini çapraz olarak kesen iki grup halinde düzenlenmiştir. Başlığın ana yapısı yatay oval biçimlidir. 49 örneği[44] belirlenmiştir. Bölgede 7 ilde görülmesine karşılık yığılma Giresun, Rize ve Trabzon'dadır. 14 tanesi yüzyılın ilk yarısındandır. Bunlardan yalnız 18 tanesinde beşe, molla, debbağ, kapıcı, reis, yazıcı meslekleri kayıtlıdır. Kalanında ağa, çelebi gibi unvanlar ya da aile adları yazılıdır. Değişik şehirlerdeki örnekler arasında fark çok azdır. Buna karşılık mesleklerden beşe, debbağ ve kapıcıyı yeniçerilikle ilgili saysak bile molla gibi farklı bir sınıfta da aynı başlık bulunması, bunun değişmez bir kural gibi uygulanmadığını, belki de aileden daha çok tanınan birisinin mesleğine ait başlığın kullanılabileceğini düşündürüyor.

S-2 (34. Fot.): Birinciden farkı, başlık ana yapısının yatay oval değil de yukarıya doğru daralarak yükselmesidir. İç başlığın tepesi az görülür. 35 örneği[45] belirlenmiştir. Bölgedeki 12 merkezden altısında görülür. Buna karşılık ilk grup gibi Giresun, Rize ve Trabzon'da yoğundur. Alemdar, beşe, bezzaz, katırcı, molla, saray baltacısı, usta, yazıcı gibi 14 meslek, ağırlıklı askeri sınıfı gösteriyor. Biri dışında 18. yüzyılın ikinci yarısındandırlar. İlk gruptaki değerlendirmemiz bunlar için de geçerlidir. İstanbul'dan bir grup mezar taşına göre esnaf, yeniçeriden paşaya kadar farklı sınıflarda geniş bir kullanımı vardır[46]. Dardağan denilen[47] bu tipin çoğu 18. yüzyıldandır. Alanya Müzesi'ndeki 36 erkek baş taşından 10 tanesinin[48], Kocaeli Gebze'deki[49] 177 baş taşından, çoğu 18. yüzyıldan 35'nin başlıkları bu tiptedir.

S-3 (35. Fot.): Başlığın ana yapısını oluşturan iri dilimli sarılı bölüm bakışa göre sol alttan sağ yukarı doğru yükselen oval bir gövde oluşturur. İç başlığın yine ancak sivri tepesi görünür. Sarık dilimleri birbirini kesen iki bölüm olarak düzenlenmiştir. 64 örnek[50] ile sarıkların en yaygın grubudur. Burada da ağırlık Giresun, Rize ve Trabzon'dadır. Beşi dışında diğerleri yüzyılın ikinci yarısındandır. 27 tanesinde çoğu beşe olmak üzere alemdar, asker, beşe, molla, serdar meslekleri yazılıdır. Diğerleri

ağa, çelebi, seyyid gibi unvan veya aile adı taşırlar. Bir tanesinin çocuk olduğunun belirtilmesi (Trabzon 39 nu.), birinde reis (Rize nu.1007), diğerinde beşe oğlu (Trabzon nu.608) olduklarının belirtilmesi, birinci grup için yaptığımız değerlendirmenin doğruluğunu desteklemektedir.

Örneklerin çoğunun işçiliği İstanbul örnekleri ile eştir. Ancak Giresun ve Tokat'takiler zayıf işçilikleri ile yerel üretim olduklarını düşündürürler.

S-4 (36. Fot.): Ana yapısı S3 tipi ile aynıdır. Farkı iç başlığın, sarılı kısma yakın yükseklikte, daha çok görünür olmasıdır. 39 örneği[51] belirlenmiştir. Beş tanesi yüzyılın ilk, diğerleri ikinci yarısındandır. Başlığın tepe kısmı, bütünüyle baklava dilimleri, düşey düz çizgiler veya ikisinin karması şeklinde süslenmiştir. Altı merkezde belirlenmekle beraber, şehirlere dağılımı ilk üç tipe göre daha dengelidir. 12 tanesinde çoğu serdengeçti olmak üzere hamamcı, molla, tabbak, topçubaşı meslekleri kayıtlıdır. Diğerlerinde yine ağa, seyyid gibi unvanlar ve aile adları yazılıdır. Burada da serdengeçti ağasının oğluna (Rize nu.13) babasının mesleğine göre başlık takılmıştır. S-3 ve S-4 tipini bir arada ele aldığımızda çoğu 18. yüzyıldan olan benzerlerine genellikle serdengeçti tipi denilmiştir[52]. Kocaeli Gebze'deki 177 örnekten hepsi 18. yüzyıldan olmak üzere 7 tanesi bu tiptendir[53].

S-5 (37. Fot.): Ana yapısı daireye yakın bu tipte dilimli, takke tipi başlığın alt yarısı birbirini ters yönde kesen iki dilimli bölüm halinde dilimlenmiştir. İşçilikleri birbirine yakındır. 8 örneği Giresun, Rize ve Trabzon olmak üzere kıyıdadır[54]. 8 örnekten yedi tanesinin 18. yüzyılın ilk yarısından olmasıyla diğer tiplerden ayrılır. Molla ve beşe olmak üzere iki meslek üç örnekte görülür, üç tanesinde de ağa unvanı vardır. İstanbul Vefa haziresindeki kaptanzade ailesinden olanı 1724 tarihlidir[55]. İstanbul'da 1804 tarihli benzerine "kuka" denilmiştir[56].

S-6 (38. Fot.): Daha yuvarlatılmış dilimli başlığın üstten az bir bölümü görülür. Kalan alt kısmı bakışa göre sol alttan sağ üste doğru veya tam tersi olarak iri dilimler halinde düzenlenmiştir. İki örneğinden biri Giresun (185 nu.), diğeri Trabzon'dadır (nu:393/müderris).

S-7 (39. Fot.): Tepesi görülebilen dilimli bir takkenin alt kısmı iki ters eğimde birbirini kesen dilimlerle oluşturulmuştur. S5 ve S6 tiplerinden farkı, sarık dilimlerinin kazıma tekniği ile yüzeysel yapılmalarıdır. Kastamonu örneklerinin çoğu ve Tokat'takiler yerel taştan yapılmışlardır ve işçilikleri kötüdür. Bölgede 8 şehirdeki 30 örneği[57] ile yaygın tiplerdendir. 17 tanesinde derviş, hattat, hatip, imam, kurra, mücellit, müderris, müftü, nakibül eşraf, şeyh meslekleri ile meslek bilinme oranı en yüksek tiplerdendir. Kıyı - iç kesim dağılımı dengelidir, başlıklar arasında fark azdır. Giresun örneklerinde yine yerel bir işçilik görülür. Yalnız dördü yüzyılın ilk yarısındandır.

S-8 (40.fot.): S5 tipinden farkı başlığın takke gibi yuvarlak değil, fes gibi düz tepeli olmasıdır. Üstten çok az bir bölümü görülebilen başlığın kalan alt kısmı, iki farklı eğimde birbirini kesen dilimler şeklindedir. Beş örneği bulunabilmiştir (Amasya 72, Giresun 362/ağa,363/ağa, Rize 1446,1447/molla). Meslek yalnız birinde bellidir. Tamamının yüzyılın ilk yarısından olması eski ve yaygınlaşmamış bir tip olduğunu düşündürüyor.

S-9 (41. Fot.): Tepesi fark edilmeyecek kadar az görülen takke türü başlık, yukarı doğru çok az eğimde yükselen iri dilimlerle sarılmış durumdadır. Dört örneği de Rize'dedir (nu:135/molla, 279/ağa, 996/kaptan, 1099/efendi nu). Biri 1770, diğerleri 1790'lı yıllardandır. 19. yüzyılda yaygınlaşacak olan bu tipin bölgedeki az bulunur erken örnekleridir. Kocaeli Gebze'deki altı örneğinden biri 18. yüzyıl, diğerleri 19-20. Yüzyıldandır[58].

3.3. Tarikat Başlıkları (42. Fot.): T-1 kodu ile gösterdiğimiz, iki örneğin biri Amasya, diğeri Boyabat'tadır. Yazılarında açık tarikat adı belirtilmemekle beraber özellikle Boyabat'taki Mevlevi sikkesine benzerdir.

33:S-1 Bolu Göynük112

34: S-2 Göynük96

35: S-3 Sinop221

36: S-4 Göynük 158

37: S-5 Trabzon382

38:S-6 Giresun185

39: S-7 Trabzon 379

40: S-8 Amasya72

41: S-9 Rize135

42:T-1 Sinop Boyabat125

4.Sonuç

Yayınlara dayalı bu araştırmamızda Karadeniz Bölgesinde 13 ilde belirlenen mezar taşlarının %16'sı 18. yüzyıldan erkek ve kadınlara aittir ve 18. yüzyıl erkek mezar taşlarının 18. yüzyıl toplamına oranı %71'dir. Bu oran, farklı bölgelerden seçtiğimiz karşılaştırma şehirlerinde %56 - %100 arasında değişmektedir. Bu bakımdan oranın düşük olduğu yerlerden olmakla birlikte Karadeniz Bölgesinin ana yapısı ile diğer

merkezlerle uyumlu olduğunu söyleyebiliriz. Mezar taşı gövde tiplerinde yatay kesit itibarıyla dikdörtgen (%95), kare (%3), çokgen (2 örnek), yuvarlak (5 örnek) olmak üzere dört ana ve bunların 12 alt tipi görülür. Dikdörtgen tip içinde D-I-1a olarak kodladığımız başlıklı erkek baş taşlarının, yüzyıldaki toplam baş sayısına oranı %91'dir. Bu tipin oranı Karadeniz Bölgesinde kıyı şehirlerinde yüksek, iç kesimdeki şehirlerde düşüktür. Karşılaştırma merkezlerimizde bu oran %23 - %93 arasında değişmektedir. Bir başlığı olmayan, çeşitli biçimlerde tepelikli 10 alt tipin yüzyıl bütününe oranı ise %13'tür. 18. yüzyılda alt tiplerin sayısı bakımından da Karadeniz Bölgesi, karşılaştırma şehirlerimize göre oldukça çeşitlidir. Ayak taşlarının genellikle tepelikli oluşu ise karşılaştırma örneklerimizle uyumludur.

Baş taşlarının %95'inin başlıklı olduğunu söylemiştik. Bir başlığı olduğu anlaşılmakla birlikte baş taşlarının yaklaşık dörtte birinin başlığı kırıktır. Başlıklar, kavuk (13 alt tip ve %37 oran), sarık (9 alt tip ve %61 oran) ve tarikat başlıkları diye üç tiptir. Bu duruma göre 18. yüzyılda baskın başlık tipi sarıktır. Sarık grubunda açık bir askeri sınıf adı yazılmayan örneklerin, aşağıda sözünü edeceğimiz yeniçeri gönüllülerine ait olması da düşünülebilir. İşli (2006, 24), "dergah-ı ali yeniçeriyan" ve "dergah-ı mualla" yazılı ve dardağan tipi başlıklı örneklerin yeniçeri mezar taşı sayılmamasını üzücü bulduğunu belirtmiş ancak bu tip başlığa sahip fakat yazılarında yeniçerilikle ilgili ifade olmayanların ne kabul edileceği konusuna girmemiştir. Sayın İşli'nin kitabı *Yeniçeri Mezartaşları* adını taşımasına karşılık, mezar taşları ve özellikle başlıklarıyla ilgili daha ayrıntılı bilgiler, bu kitaptaki bir eleştiriye yanıtta sunulmuştur (Eldem 2009). Eldem'e göre 19. yüzyıl Batı kaynaklarında yeniçeriliğin kaldırılışı sonrasında mezar taşlarının tahribiyle ilgili bilgiler vardır ancak bu sistemli bir hareket değildir. Charles White'ın (1846) kısa açıklamaları aktarılıp üsküf, kalafat, kuka denilen başlıkların ve dardağan denilen tiplerin kesin ayırımının yapılamadığı ve bunların tamamının yalnızca yeniçerilere ait olmayabileceği ileri sürülmüştür.

Giresun Müzesi ve Tirebolu Kalesindeki yalnız başlıkları kaldığı için tarihleri bilinmeyen S1, S2, S3 grubundaki[59] 22 örneğin (Çal 2009) çoğu işçilik olarak 18. yüzyıldan olmalıdır. Bunlarla birlikte oran daha da yükselmektedir. İstanbul Eyüp'teki bazı hazirelerdeki yüzyıl sınırlaması olmadan, başlıklara göre yaptığımız gruplamada ise kavuklar, sarık grubundan çok fazla idi (Çal 2000).

Karadeniz Bölgesi için 18. yüzyılda daha çok yeniçerilikle ilgili olanların yaygınlığı, bu dönemde bölgedeki askeri ağırlığı gösteriyor.

18. yüzyılın başından itibaren Karadeniz'de Osmanlı – Rus gerginliği başlamış, 1701 yılında Gürcü prensliğinin, 1702'de Kırım Hanı Devlet Giray'ın ayaklanması, 1711'de Prut Savaşı, 1736-1739 Osmanlı-Rus savaşı özellikle Doğu Karadeniz kıyılarının önemini artırmıştır. Trabzon'da 1703 yılında 200 yeniçeri görevli iken, 1737 yılında bu sayı 422'ye çıkmıştır. 1735 yılındaki 1594 sayısı sefer amaçlı bir yığılmadır. Bunlara savaş sırasında halktan gönüllü gelen yeniçeriler de eklendiğinde

sayı artmaktadır. Ayrıca Trabzon'da 1735 yılında görevli 42 cebeci, ücretleri olan günlük 5 akçadan dolayı beşlü denilen yerli halktan seçilenlerin 1737 yılındaki 200 rakamını da eklediğimizde, Trabzon için önemli bir sayı ortaya çıkmaktadır. Dış tehdidin yanı sıra eşkıyalık ve 1740 yılı sonrasında özellikle Trabzon ve Rize'de ayanlar arasındaki güç savaşı iç karışıklığı da gösteriyor (Serdar 2009: 6-47). Canikli Ali Paşa ve Tuzcuoğlu gibi ayanların 18. yüzyılın ikinci yarısında kısa süreli de olsa Canik'ten Artvin'e kadar bölgedeki kaleleri kontrolü ve devletin bu kaleleri ancak topçu ateşiyle geri alması, 1747 yılında 200, 1756'da 1500 kişilik başıbozuk çeteler, sıkıntının büyüklüğünü ortaya koymaktadır (Bay 2007: 28-43). Ardından başlayan 1787 Osmanlı – Rus savaşı ile de bütün bir yüzyıl savaş ortamında geçmiştir (Bay 2007: 64). Diğer yandan İran'da oluşan iç karışıklıklarla Safevi Devletinin çökme durumuna gelmesi ve Rusya'nın bölgeye inme ihtimali sonucu Osmanlılar Safevilere savaş ilan etmiştir. 1722 yılında Tiflis'in alınması ile başlayan savaş 1725 yılında Tebriz'in alınmasıyla bitmiştir (Aktepe 1970: 16-36). Bütün bu süreçte Trabzon daha da önemli bir konuma gelmiştir.

Bölgemizde yalnız iki tarikat başlığı vardır. Mezar taşlarında 15 tarikat adının geçmesiyle önemi anlaşılan Bursa'da bile 68 mezar taşından 6, 42 tekke adından ise yalnız bir tanesinin 18. yüzyıldan olması (Çal 2016: 113,115), bu yüzyılda tarikatların 19. yüzyıldaki kadar güçlü olmadığını düşündürüyor.

Sonnotlar

1- Amasya ve Bayburt'ta baş ve ayak taşı olmayan sandukalar hesaba katılmamıştır. Amasya: Aydoğdu 1987 ; Bayburt: Akdağ 2015 ; Bolu: Çal 2007b, Yasa vd 2011 ; Çorum: Sevin 2008 ; Giresun: Çal-İltar 2011 ; Karabük: Biçici 2008 – Kaya 2013 ; Kastamonu: Canyurt 2007, Gümüşdağ 2007, Çal 2008, Yeni 2013, Yılmaz 2001 ; Ordu: Çelik 2012 ; Rize: Güvelioğlu vd. 2011, Hanoğlu 2015, Hanoğlu – Bayhan 2017, Koyuncu 2009, Koyuncu vd 2011 ; Samsun: Nefes 2002, Gün vd. 2011, Gün vd 2016, Gün vd. 2017 ; Sinop: Bacque-Grammont vd. 1991, Çal 2015, Yeni 2009, Türker 2011 ; Tokat: Demir 2008, Çoban 2010 ; Trabzon: Eren 2011, Ölçay 2004, Yer 2004, Gedikli 2010.

2- Bayburt 33 nu. tarih 1214 okunmuştur 1314 olmalıdır; Çorum 18 nu. 1211 okunmuştur 1311 olmalıdır, Kastamonu 007 nu 1162 okunmuştur 1262 olmalıdır, Kastamonu 396 nu 1209 okunmuştur 1309 olmalıdır; Rize 348 nu. 1201 okunmuştur 1301 olmalıdır; Tokat erenler 15 nu. 1125 okunmuştur 1258 olmalıdır. Bu örnekler çıkarılmıştır.

3- Çal 2015:121-126

4- Adana: Özkan 2007 ; Edirne: Kalkan 2015 ; Erzurum: Hanoğlu 2006 ; İstanbul: Sürün 2006 ; Kocaeli Gebze: Demirkan 2006 ; Konya: Kara vd. 2005 ; Manisa Turgutlu: Tepekaya 2008 ; Sakarya Taraklı: Şeyban 2008

5- Çal 2008 ; Çal 2015

6- Yararlandığımız kaynaklarda genelde lahit, sanduka gibi mezar gövdeleri ayrıca gösterilmediği için, bu toplamda baş veya ayak taşı olmayan sandukalar hesaba katılmamıştır.

7- Ayrılık Çeşmesi/Kadıköy Taşköprü Caddesi Mezarlığı Batı bölümündeki 18. yüzyıl mezar taşları ile ilgili tezde tarihi olmayan örneklere de yer verilmiş ve bunlar 18. yüzyıla tarihlenmiştir (Gül 2009). Bizim karşılaştırmada kullandığımız örneklerin tamamı ise kesin tarihlilerdir. Bu yüzden bunlar çıkarıldığında 76 erkek, 19 kadın baş ve ayak taşı kalmıştır.

8- Çal 2007b ; Çal 2015

9- Amasya 2, Bolu 4, Giresun 17, Kastamonu 1, Ordu 2, Rize 12, Samsun 5, Sinop 7, Tokat 3, Trabzon 30 örnek.

10- Amasya 5, Bayburt 3, Bolu 37, Çorum 1, Giresun 73, Kastamonu 10, Ordu/Ünye 12, Rize 83, Samsun 17, Sinop 40, Tokat 14, Trabzon 100 örnek.

11 - Bakınız 8. dipnot

12 -Çal 2015:122

13 -Baş taşı: Tokat 2, Bolu 1, Trabzon 1 ; Ayak taşı: Bayburt 2, Karabük 2, Kastamonu 4, Rize 5, Samsun 2, Sinop 2, Tokat 3, Trabzon 4 tane

14 - Çal 2015:123

15 -Baş taşları: Amasya 1, Tokat 3, Trabzon 1 Ayak taşları: Bayburt 1, Giresun 1, Kastamonu 1, Rize 8, Samsun 1, Sinop 1, Tokat 7, Trabzon 6

16 - Çal 2015:124

17 -Çal 2015:124

18 -Çal 2015:125

19 -Kara vd.2005:41,43

20 -Sürün 2006:52,167,192,278

21 -Kara vd 2005:35,104

22 -Sürün 2006:50,151

23 -Sürün 2006:164

24 Amasya 1 (1705), Giresun 7 (1716,1718,1721,1727,1731,1734,1742), Rize 9 (1718, 1718, 1718,1718, 1720,1723,1723, 1729,), Sinop 4 (1709,1715,1715,1722), Tokat 2 (1706,1728), Trabzon 2 (1704,1727)

25 -Çal 2017:75

26 -Çal 2015:125

27 -Uluçam 2000:121

28 -Çal 2000:2009

29 -Bolu 1 (nu: 163/ağa) ; Giresun 8 (nu:199, 222, 226/ağa, 233/babası ağa, 239/sipahi, 243, 248/efendi, 355/ağa) ; Karabük 1 (nu:197/ağa); Rize 8 (nu:90/molla, 482/çelebi, 1039/bey, 1041, 1048/bey, 1201/ağa, nu.1227/hacı, 1370/ağa) ; Samsun 5 (nu:186/ağa, 187/ağa, 188, 190, 191) ; Sinop 6 (nu:5/ağa, 20, 83/ağa, 117/ağa, 124, Sinop-Boyabat 136/ağa) ; Trabzon 8 (nu:1/ağa, 49, 182/bey, 183/bey, 344/ağa, 347/ağa, 363/ağa, 460/çelebi).

30 -Laqueur 1997:150

31 -Amasya 4 (nu:81/paşa oğlu, 82/mütevelli, 84/paşa oğlu, 88/kapıcıbaşı oğlu) ; Bolu Göynük 1 (nu:76/ağa) ; Çorum 1 (nu:100/paşa) ; Giresun 1 (nu:123/bey) ; Karabük 1 (nu:197) ; Kastamonu 1 (nu:395/ağa) ; Rize 4 (nu:35, 39/ağa, 684/molla, 1437) ; Sinop 10 (nu: Merkez 21/seyyid, 77/paşa mektupçusu, 84/gümrükçü ağa, 104/mehterbaşı, 127/yeniçeri çorbacısı, 227/molla, 231/ocak kethudası, Boyabat 34/binbaşı, 35/kapıcıbaşı, 100/saray baltacısı) ; Samsun 3 (nu:6/paşa, 198/ağa, 200/ağa, 203/seyyid) ; Trabzon 13 (nu:3/ağa, 52/derviş, 55/ağa, 200/ağa, 361/efendi, 390/bey, 397/ağa, 399/bey, 400/ağa, 408/efendi, 414/ağa, 418/efendi, 419/ağa).

32 -Laqueur 1997:152

33 -Demirkan 2006:55

34 -Bolu Göynük 2 (nu:51/mektep hocası, 70/hafız) ; Sinop 1 (nu:13/efendi) ; Trabzon 11 (nu:53/efendi, 188/efendi, 193/babası müftü, 195/babası müftü, 360/seyyid, 398/efendi, 411/gümrük katibi, 412/efendi, 416/imam, 461/efendi, 464/hafız) ; Rize 6 (nu:41, 998/efendi, 1083/molla, 1418, 1419/ağa, 1448).

35 -Bolu Göynük 2 (nu:74/imam, 98/ağa) ; Giresun 1 (nu:17/ağa) ; Rize 1 (nu:1339/imam) ; Samsun 1 (nu:195/efendi) ; Sinop 1 (nu:25/molla) ; Trabzon 3 (nu:312/efendi, 313/efendi, 430/molla)

36 -Laqueur 1997:152

37 -Bolu 6 (Göynük nu: 42, 58/ağa, 71/ağa, 72/ağa, 95/ağa, 119/ağa) ; Ordu 1 (Ünye nu:14/molla) ; Samsun 1 (nu: 201/ağa) ; Sinop 2 (nu:12/ağa, 139/bey).

38 -Giresun 8 (nu:197, 204/ağa, 210, 218, 223/ağa, 225/derviş, 237/ağa, 249).

39 -Sürün 2006:Kat.68

40 -Tokat 7 (nu:8,9,15,25,28,33,34,40 nu.), Trabzon 2 (358,420 nu.).

41 -Tokat Erenler Mezarlığı (26,38,44,47,49 nu.).

42 -Laqueur 1997: 53 ; İşli 2009:70

43 -Laqueur 1997:154

44 -Bolu Göynük 5 (24/ağa,33/ağa,53/ağa,112,161/ağa nu.), Giresun 17 (4/molla, 31/molla, 49/ağa, 50/ağa, 52/ağa, 83/beşe, 127/ağa, 172,173,174,177,182, 342/beşe, 364, 365, 366/beşe, 368 nu.), Kastamonu 1 (531 nu), Rize 16 (nu: 4, 23/yazıcı, 33/molla, 70/beşe, 308, 535/ağa, 539/molla, 566, 586/ağa, 644/ağa, 685/molla, 686/ağa, 999/ağa, 1004, 1415/beşe, 1445 molla), Samsun 1 (nu. 2/ağa), Sinop 2 (nu:33/ağa,238/ağa), Trabzon 7 (nu: 5/debbağ, 46/kapıcı, 366, 429/ağa, 435/reis, 689/beşe, 690/beşe nu).

45 - Bolu Göynük 2 (nu:52/ağa,96/ağa), Giresun 13 (nu: 37/ağa, 51/seyyid, 70/molla, 72, 115, 138/molla, 178/ağa, 180/seyyid, 181/beşe, 184, 186/beşe, 318/molla, 343/yazıcı), Rize 9 (nu: 42, 469/alemdar, 547, 666, 1059, 1076, 1196/beşe, 1198/usta, 1416, 1445), Samsun 1 (nu:121/ağa), Sinop 3 (nu: merkez 28/ağa, 32/beşe, Boyabat 99/saray baltacısı nu.), Trabzon 7 (nu:4/bezzaz, 311/ağa, 606/ağa, 612/ağa, 614/beşe, 625/ağa, 628/molla).

46 -Laqueur 1997:148

47 -İşli 2010:38

48 -Diri 2008:90

49 -Demirkan 2006:38,71

50 -Giresun 14 (nu:36/ağa, 93, 117/beşe, 125/ağa çırağı, 158/ağa, 240/ağa, 241, 251/derviş, 252/beşe, 259/beşe, 266/beşe, 276/beşe, 280/beşe, 305/ağa) ; Kastamonu 1 (nu:552/bölük alemdarı) ; Rize 27 (nu: 44, 46, 130, 207/çelebi, 209/çelebi, 507, 530/beşe, 681/derviş, 688, 689, 781, 952/ağa, 953/asker, 962/molla, 980, 1003/beşe, 1007/babası reis, 1008/molla, 1009/beşe, 1015/beşe, 1058/ağa, 1072/ağa, 1084/seyyid, 1114, 1124/beşe, 1372/ağa, 1401), Sinop 4 (nu:221/molla, 223/beşe, 241/ağa, 249/reis), Tokat 1 (nu:23/efendi) ; Trabzon 17 (nu:37/ağa, 39/çocuk, 41, 186/gazzaz-beşe, 187/molla, 198/beşe, 348/molla, 383/beşe, 387/ağa, 391/ağa, 433, 608/babası beşe, 613/beşe, 615/molla, 618/molla, 619/pulathane serdarı, 631/ağa).

51 -Bolu Göynük 5 (nu: 18, 148/tabbak, 158/ağa, 167/ağa, 174/serdengeçti ağası) ; Giresun 4 (nu: 8, 76/seyyid, 88, 118, 171/yazıcı, 179/efendi), Ordu Ünye 3 (nu:7/ağa, 10/ağa, 13/efendi), Rize 11 (nu: 13/serdengeçti ağası oğlu, 36/hatip-molla, 40, 64/ağa, 597/ağa, 1049/serdengeçti, 1376/ağa, 1384/serdengeçti, 1397/ağa, 1404/serdengeçti, 1427/ağa, 1433/cemaat yoldaşı), Sinop 3 (nu:51/topçubaşı ağa, 202/ağa, 225/ağa), Tokat Niksar 1 (nu.7/ağa), Trabzon 6 (nu:349/ağa, 359/serdengeçti ağası, 404/hamamcı-ağa, 425/molla, 605/ağa, 610/babası eski serdar).

52 -Laqueur 1997:149

53 -Demirkan 2006:38

54 -Giresun 1 (nu:361/molla) ; Rize 3 (nu:45, 89/beşe, 537/beşe), Trabzon 4 (nu:31/ağa, 36/ağa,185, 382/ağa).

55 -Sürün 2006:Kat.9

56 -İşli 2006:54

57-Bayburt 1 (nu:31) ; Bolu Göynük 6 (nu:5/şeyh, 13/şeyh, 21/derviş, 77, 81/hafız, 102/efendi), Giresun 4 (nu:195/efendi, 198/imam, 281/efendi, 359/efendi) ; Kastamonu 3 (nu:16/müftü, 307/müftü, 308), Samsun 2 (nu:192/bey, 194/efendi) ; Sinop 2 (nu:29/efendi, 31/müftü) ; Tokat 1 (nu:7/efendi), Trabzon 12 (nu:189/mücellit, 190/kurra, 194/efendi, 341/nakibüleşraf, 351/müderris, 353/efendi, 355/şeyh, 357/hattat, 373/imam, 401/müderris, 465/hatip, 466/nakibül eşraf).

58 -Demirkan 2006:56

59 - S-1, S-2, S-3, S-4 diye kodladığımız başlıklar dardağan grubunun alt tipleri olarak gösterilmiş, yeniçerilerin % 60'nın dardağan sarık taktığı bilgisine ise bir belge sunulmamıştır: İşli 2006:12,20

Kaynakça

Akdağ, Furgan (2015). "Bayburt'taki Türbeler ve Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Aktepe, Münir (1970). *1720 - 1724 Osmanlı İran Münasebetleri ve Silahşör Kemani Mustafa Ağa'nın Revan Fetih-Namesi.* İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi.

Aydoğdu, Günnur (1987). "Amasya Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Bacque-Grammont vd.(1991) "Les Steles Funeraires de Sinop" *Yeni Anadolu I*: 105-208.

Bay, Abdullah (2007). "Trabzon Eyaletinde Mütegallibe Hareketleri ve Ayanlık (1750-1850)". Yayımlanmamış Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı

Bayık, Naciye (1995). "Konya ve Çevresindeki Selçuklu ve Beylikler Dönemi Sandukaları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Biçici, Kamil (2008). "Safranbolu Yörük Köyü Mezarlığında Bulunan Süslemeli Mezar Taşları". *Sosyal Bilimler Dergisi 20*: 297-324.

Canyurt, Filiz (2007). "Kastamonu Şehri İsmail Bey Külliyesi Saray Camisi Hepkebirler Camisi Muzafferiddin Gazi Türbesi Hazirelerinde Bulunan Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Çal, Halit (2000). "İstanbul Eyüp›teki Erkek Mezartaşlarında Başlıklar". *Tarihi Kültürü ve Sanatıyla III. Eyüpsultan Sempozyumu Tebliğler 28-30 Mayıs 1999* : 226-241. İstanbul: Eyüp Belediyesi.

—. (2007a). "Kastamonu Müzesindeki Türk Mezar Taşları". *İpekyolu Konya Ticaret Odası Dergisi Konya Kitabı, X, Prof. Dr. Rüçhan Arık- Prof. Dr. Oluş Arık›a Armağan* : 199-224. Konya: Konya Ticaret Odası, 2007.

—. (2007b). "Göynük (Bolu) Şehri Mezar Taşları".*Vakıflar Dergisi 30*: 307-395.

—. (2009). "Giresun Müzesi Ve Tirebolu Kalesi'ndeki Mezar Taşı Başlıkları." *Uluslararası Giresun ve Doğu Karadeniz Sosyal Bilimler Sempozyumu 9-11 Ekim 2008 Bildiriler II* : 256-269. Ankara: Giresun Belediyesi.

—. (2015). *Boyabat Mezar Taşları.* Ankara: Boyabat Belediyesi.

—. (2016). "Bursa Şehri Osmanlı Mezar Taşlarında Aile,Hastalık, İş, Kişi,Tarikat, Vakıf, Yapı, Yerleşim Adları." *Tüba-Ked Türkiye Bilimler Akademisi Kültür Envanteri Dergisi14*: 105-144.

—. (2017). "Malatya Kırklar Mezarlığındaki Mezar - Mezar Taşı Tipleri". *Milli Folklor 115*: 63-78.

Çal, Halit ve Özlem Ataoğuz Çal (2008). *Kastamonu Atabeygazi Cami-Türbesi Haziresindeki Mezar-Mezar Taşları.* Ankara: Kastamonu Belediyesi.

Çal, Halit ve Gazanfer İltar (2011). *Giresun İli Osmanlı Mezar Taşları.* Ankara: Giresun Valiliği.

Çelik, Bayram (2012). "Ordu İli Ünye İlçesi Hacı Osman Ağa Camii Haziresindeki Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı.

Çoban, Sezer (2010). "Niksar Danişmend Gazi *Türbesi Haziresi Mezar Taşları"*. Yayımlanmamış Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü.

Demir, Çetin (2008). "Tokat Tarihi Erenler Mezarlığı ve Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Demirkan, Aişe (2006). "Kocaeli Gebze'deki Erkek ve Kadın Mezar Taşlarında Başlıklar". Yayımlanmamış Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü.

Diri, Tuğba (2008). "Alanya Müzesi Mezar Taşları". Yayımlanmamış Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Sanat Tarihi Bölümü.

Eldem, Edhem (2009). "Yeniçeri Mezartaşları Kitabı Vesilesiyle Yeniçeri Taşları ve Tarih Üzerine". *Toplumsal Tarih 188:* 2-13.

Eren, Sevinç (2011). "Trabzon İli Gülbahar Hatun ve Tavanlı Camii Hazireleri ile Küçük İmaret Mezarlığı'ndaki Mezar Taşları". Yayımlanmamış Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Gedikli, İsmail (2010). "Akçaabat Yöresindeki Osmanlı Dönemi Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Samsun: Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı.

Gül, Selma (2009). "Kad*ıköy Taşköprü Caddesi Mezarlığı*". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Gümüşdağ, Gökhan (2007). "Kastamonu Şehri Nasrullah Camisi Yılanlı Camisi, Yakup Ağa Camisi, Ahmet Dede Camisi Hazirelerindeki Mezar Taşları".

Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Gün, Recep ve Eyüp Nefes(2011). "Çarşamba Kurdahmetli Köyü Mezarlığındaki Tarihi Mezar Taşları" *Dinbilimleri Akademik Araştırma Dergisi 11/2*: 135-166.

Gün, Recep vd.(2017) "Vezirköprü Yöresinde Bulunan 19 ve 20. Yüzyıl Osmanlı Mezar Taşları". *Ondokuzmayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 42*: 45-97.

Gün, Recep vd.(2016)."Vezirköprü Yöresinde Bulunan 17-18. yüzyıl Osmanlı Mezar Taşları". *Ondokuz Mayıs Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi 40*: 37-75.

Güvelioğlu, İshak Güven vd.(2011). I. *Rize Hemşin İlçesi Tarihi Mezar Taşları.* İstanbul: Kaknüs Yayıncılık.

Hanoğlu, Canan (2015). "Batılılaşma Dönemi Rize Mezar Taşları" . Yayımlanmamış Doktora Tezi.Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

—. (2006). "Erzurum Merkez'de Cami Hazirelerinde Bulunan XVIII.- XIX. yy. Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Hanoğlu, Canan, ve Ahmet Ali Bayhan (2017). "Rize Şehir Merkezinde Bulunan Osmanlı Dönemi Bezemeli Kadın Mezar Taşları".*Turkish Studies 12/3*: 235-308.

Hiçyılmaz, Murat Ümit vd.(2012). *Rize Ardeşen İlçesi Tarihi Mezar Kitabeleri.* İstanbul: Ardeşen Belediyesi.

İşli, Necdet (2006). *Yeniçeri Mezartaşları.* İstanbul: Turkuvaz Yayınları.

İşli, Nedret (2010). *Osmanlı Serpuşları.* İstanbul: İstanbul Kalkınma Ajansı.

Kalkan, Yağmur Candan (2015). "Edirne Muradiye Camisi Haziresi Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Kaya, Lütfiye Göktaş (2010). *Safranbolu Merkez Mezarlığı Mezar Taşları.* İstanbul: Safranbolu Araştırmaları Merkezi.

Kara, Hacer ve Ş. Danışık (2005). *Konya Mezarlıkları ve Mezar Taşları.* Konya: Meram Belediyesi.

Koyuncu, Recep (2009). *Rize İyidere İlçesi Tarihi Mezar Kitabeleri.* İstanbul: İyidere Kaymakamlığı.

Koyuncu, Recep ve Canan Hanoğlu (2011). *Rize Derepazarı İlçesi Tarihi Mezar Kitabeleri.* İstanbul: Derepazarı Kaymakamlığı.

Laqueur, Hans Peter (1997). *Huve'l-Baki İstanbul'da Osmanlı Mezarlıkları ve Mezar*

Taşları,. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.

Nefes, Eyüp (2002). "Samsun Yöresinde Bulunan Mezar Taşları". Yayımlanmamış Doktora Tezi.Samsun: Ondokuzmayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı.

Ölçay, Hülya (2004). "Trabzon Sülüklü Şehir Mezarlığı 19. Yüzyıl Kadın Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Trabzon: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Özkan, Serap (2007). "Geç Dönem Osmanlı Adana Mezar Taşları (18-20.yy)". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Biilimler Enstitüsü.

Serdar, Murat (2009). "18. yüzyılın İlk Yarısında Kuzey Seferlerinde Trabzon Eyaleti'nde Güvenlik" Yüksek Lisans Tezi.Trabzon: Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı.

Sevin, Nilüfer (2008). "*Çorum Şehri Mezar Taşları*". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Ensititüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Sürün, Mustafa (2006). "*İs*tanbul Şeyh Vefa Camii Haziresi". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.İstanbul: Marmara Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Türk Sanatı Anabilim Dalı.

Şeyban, Lütfi (2008). *Osmanlı Dönemi Taraklı Mezar Taşları ve Kitabeleri.* Adapazarı: Sakarya Belediyesi.

Tepekaya, Muzaffer (2008). *Osmanlı Dönemi Turgutlu Kitabeleri.* Turgutlu: Turgutlu Belediyesi.

Türker, Fatma (2011). "Sinop Seyyid Bilal Türbesi Haziresindeki Mezar Taşları". Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi .Samsun: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İslam Tarihi ve Sanatları Anabilim Dalı

Uluçam, Abdüsselam (2000). *Eski Erciş Çelebibağ Mezarlığı ve Mezar Taşları.* Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Yasa, Azize Aktaş vd.(2011). "Bolu Müzesinde Bulunan Osmanlı Dönemi Mezar Taşları". *21. Yüzyılda Köroğlu ve Bolu Araştırmaları Uluslarası Köroğlu, Bolu Tarih ve Kültürü Sempozyumu Bildirileri (17-18 Ekim 2009* Bolu: Abant İzzet Baysal Üniversitesi. : 68-107.

Yeni, Özgür (2013). "Kastamonu - Çatalzeytin İlçesi Çağlar Köyü Merkez Camii Haziresi'nde Bulunan Yeniçeri Mezar Taşı".*XVII. Ortaçağ - Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu (02 - 05 Ekim 2013)* : İstanbul Medeniyet Üniversitesi.

—. (2009). “Sinop Arkeoloji Müzesi’nde Sergilenen Türk-İslam Dönemi Mezar Taşları”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Konya : Selçuk Üniverstesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

—. (2017). “İnebolu Gemiciler Köyü (Evrenye) Merkez Camii Haziresi›nde Bulunan Mezar Taşları.” *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, Nisan: 248-262.

Yer, Kader (2004). “Trabzon Sülüklü Şehir Mezarlığındaki 18. yüzyıl Mezar Taşları”. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.Ankara: Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sanat Tarihi Anabilim Dalı.

Yılmaz, Halil (2001). *Osmanlı Dönemine Ait Kastamonu ve Taşköprü’deki Mezar Kitabeleri*. Kastamonu.

EKLER

EK.1.

Çizelge1: Karadeniz Bölgesi Osmanlı Mezar Taşları

Yer	Genel	Genel	18. YY	18. YY	18.YY Erkek	
	Baş	Ayak	Baş	Ayak	Baş	Ayak
Amasya	92	37	18	1	16	0
Bayburt	99	70	7	7	3	3
Bolu	208	7	58	0	44	0
Çorum	190	145	3	3	1	1
Giresun	367	32	138	2	97	2
Karabük	197	49	6	3	3	2
Kastamonu	492	345	15	7	13	5
Ordu	73	7	15	0	14	0
Rize	1225	303	156	28	107	16
Samsun	205	89	31	6	25	4
Sinop	391	155	81	7	56	5
Tokat	151	79	32	18	28	15
Trabzon	631	210	216	20	147	14
TOPLAM	**4321**	**1528**	**776**	**102**	**554**	**67**

Çizelge 2: Karşılaştırma Merkezlerindeki Mezar Taşı Sayısı

Yer	erkek	belirsiz	toplam	18.yy erkek	belirsiz	18.yy Erkek+ kadın
Adana	53	18	93	3	0	04
Edirne Muradiye C.	124	30	204	20	1	23
Erzurum	137	31	232	25	0	27
İstanbul Vefa C.	254	8	474	84	03	151
Kocaeli Gebze	124	16	187	71	0	95
Konya	182	30	300	13	0	16
Manisa Turgutlu	162	4	265	40	0	61
Sakarya Taraklı	66	1	80	20	0	20

Çizelge 3: Karşılaştırma Merkezlerindeki 18. yüzyıl Mezar Taşlarında Gövde Tipleri

	D													Ç (Altıgen)	K-1	Y-1
	Belirsiz	D-I-1a	D-I-1b	D-II-1a	D-II-2	D-II-3	D-II-4	D-II-5	D-II-6	D-II-7	D-II-8	D-II-9	D-II-10			
Adana	--	02	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Edirne	--	12	--	2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	9
Erzurum	3	8	--	--	1	--	--	4	--	--	--	4	--	--	--	1
İstanbul Vefa C.	6	50	--	3	2	--	--	--	--	5	--	--	2	--	10	3
Kocaeli Gebze	1	66	--	--	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	3	--
Konya	--	3	--	--	2	--	--	--	2	--	2	2	--	--	--	--
Manisa Turgutlu	3	35	--	1	1	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--
Sakarya Taraklı	2	16	--	2	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

EK. 2.

Tablo. 18. yüzyıl Karadeniz Bölgesi Erkek Mezar Taşları

Sıra	Tarih	İş - Aile Adı -Unvan	Kimlik	başlık	Baş taşı	Ayak Taşı	kaynak
Amasya 0072	1705	Emiroğlu	Yahya Efendi	S-8	K-1		Aydoğdu 1997:Kat.72
Amasya 0073	1723	müderris	Abdullah Efendi	kırık	D		Aydoğdu 1997:Kat.73
Amasya 0074	1729	babası paşa	Hacı İbrahim Efendi	kırık	D		Aydoğdu 1997:Kat.74
Amasya 0075	1737		okunamamış	S-10	D-I-1a		Aydoğdu 1997:Kat.75
Amasya 0076	1739		Osman Efendi	T-1	D-I-1a		Aydoğdu 1997:Kat.76
Amasya 0077	1751		Ali Efendi	başlıksız	D-II-2		Aydoğdu 1997:Kat.77
Amasya 0079	1763	kurra	Ahmed Efendi	kırık	D		Aydoğdu 1997:Kat.79
Amasya 0080	1767	paşa	Ebubekir Paşa	kırık	D		Aydoğdu 1997:Kat.80
Amasya 0081	1768	paşa oğlu	Ahmed Bey	KV-2	D-I-1b		Aydoğdu 1997:Kat.81
Amasya 0082	1768	mütevelli	Mahmud Bey	KV-2	D-I-1a		Aydoğdu 1997:Kat.82
Amasya 0083	1774	Taşabadi	Mehmed Efendi	kırık	D		Aydoğdu 1997:Kat.83
Amasya 0084	1786	paşa oğlu	Mustafa Bey	KV-2	D-I-1a		Aydoğdu 1997:Kat.84
Amasya 0085	1791	Rahtuvanzade	İbrahim Bey	foto yok	D-I-1a		Aydoğdu 1997:Kat.85
Amasya 0086	1797	Türüdüzade	Ali Ağa	foto yok	D		Aydoğdu 1997:Kat.86
Amasya 0088	1797	kapıcıbaşı oğlu	Mehmed Bey	KV-2	D-I-1a		Aydoğdu 1997:Kat.88
Amasya 0089	1799		Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a		Aydoğdu 1997:Kat.89
Bayburt 0031	1789		Mustafa	S-7	D-I-1a	D-II-2	Akdağ 2015:Kat.31
Bayburt 0032	1798	Hacıhasanzade	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a	D-II-1	Akdağ 2015:Kat.32
Bayburt 0033	1799	Hacıabdullahzade	Ömer	fes	D-I-1a	D-II-1	Akdağ 2015:Kat.33
Bolu 0002	1726	şeyh	Mehmed Efendi	kırık	D-I-1a		Yasa vd 2011:100
Bolu 0026	1788	Başkatip	Abdülkadir Efendi	kırık	D		Yasa vd 2011:102

Bolu 0035	1794	Serdengeçti Ağası?	Hüseyin Ağa	kırık	D-I-1a		Yasa vd 2011:103
Bolu Göynük 005	1712	şeyh	Halil Baba	S-7	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.5
Bolu Göynük 013	1789	şeyh	Mehmed Akşemseddin	S-7	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.13
Bolu Göynük 018	1772		Ali	S-4	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.18
Bolu Göynük 021	1773	derviş	Mehmed Emin	S-7	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.21
Bolu Göynük 024	1772	ağa	Ömer Ağa	S-1	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.24
Bolu Göynük 033	1781	Pürsekzade ağa	Mehmed Ağa	S-1	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.33
Bolu Göynük 037	1773		Mehmed	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.37
Bolu Göynük 042	1789	Hacıömerzade	Salih	KV-5	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.42
Bolu Göynük 051	1793	mektep hocası	Mehmed Efendi	KV-3	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.51
Bolu Göynük 052	1797	Katırcı ağa	Ömer Ağa	S-2	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.52
Bolu Göynük 053	1764	Kavaklıoğlu ağa	Mustafa Ağa	S-1	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.53
Bolu Göynük 058	1780	ağa	Mustafa Ağa	KV-5	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.58
Bolu Göynük 070	1781	hafız	Osman	KV-3	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.70
Bolu Göynük 071	1773	Mustafaağazade	Mehmed Ağa	KV-5	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.71
Bolu Göynük 072	1773	ağa	Derviş Mehmed Ağa	KV-5	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.72
Bolu Göynük 074	1785	imam	Ahmed Efendi	KV-4	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.74
Bolu Göynük 076	1773	ağa	Mehmed Ağa	KV-2	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.76
Bolu Göynük 077	1750		Mehmed	S-7	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.77
Bolu Göynük 081	1770	hafız neccarzade	Hafız	S-7	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.81
Bolu Göynük 095	1782	çapkınzade ağa	İsmail Ağa	KV-5	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.95
Bolu Göynük 096	1790	boduroğlu ağa	Mehmed Ağa	S-2	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.96
Bolu Göynük 098	1782	ağa	İbrahim Ağa	KV-4	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.98
Bolu Göynük 100	1753		Abdurrahman	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.100

Bolu Göynük 102	1760	OsmanEfendizade	Mehmed Efendi	S-7	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.102
Bolu Göynük 112	1773	derviş	Abdullah	S-1	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.112
Bolu Göynük 119	1793	çapkınzade ağa	İbrahim Ağa	KV-5	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.119
Bolu Göynük 127	1767	ağa	Memiş Ağa	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.127
Bolu Göynük 134	1764	hafız	Salih Efendi	kırık	D		Çal 2007b:Kat.134
Bolu Göynük 139	1738	müftü	Mehmed Efendi	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.139
Bolu Göynük 145	1788	molla	Mehmed	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.145
Bolu Göynük 147	1747	ağa	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.147
Bolu Göynük 148	1753	tabbak	Mustafa	S-4	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.148
Bolu Göynük 153	1786	nalbant ağa	İbrahim Ağa	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.153
Bolu Göynük 155	1774	kuyumcuoğlu beşe	Ali Beşe	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.155
Bolu Göynük 156	1789		kırık	kırık	D		Çal 2007bb:Kat.156
Bolu Göynük 158	1758	dirhemcizade ağa	Mustafa Ağa	S-4	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.158
Bolu Göynük 160	1774	ağa	Mehmet Ağa	kırık	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.160
Bolu Göynük 161	1779	ağa	Ahmed Ağa	S-1	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.161
Bolu Göynük 163	1760	mustafaağazade	Mehmed Ağa	KV-1	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.163
Bolu Göynük 167	1770	ağa	Memiş Ağa	S-4	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.167
Bolu Göynük 174	1774	serdengeçti ağa	Hüseyin Ağa	S-4	D-I-1a		Çal 2007b:Kat.174
Çorum 0100	1764	paşa	Mehmed Paşa	KV-2	D-I-1a	Ç	Sevin 2008:Kat.100
Giresun 004	1754	Molla	Mustafa	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.4
Giresun 008	1796	Yolasığmazoğlu	Süleyman Çelebi	S-4	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.8
Giresun 017	1765	ağa	İsmail Ağa	KV-4	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.17
Giresun 030	1789	Ebubekirzade molla	Ömer	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.30
Giresun 031	1775	molla	Mehmed	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.31

Giresun 032	1745	seyyid	Ali	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.32
Giresun 033	1791	seyyid	Süleyman	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.33
Giresun 036	1765	ağa	Süleyman Ağa	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.36
Giresun 037	1765	ağa	Mehmed Ağa	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.37
Giresun 049	1744	ağa	Ahmed Ağa	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.49
Giresun 050	1789	ağa	Mahmud Ağa	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.50
Giresun 051	1796	yamakoğlu seyyid	Süleyman	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.51
Giresun 052	1766	ağa	İbrahim Ağa	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.52
Giresun 070	1790	molla	Mahmud	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.70
Giresun 072	1795	serdaroğlu	İbrahim	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.72
Giresun 076	1789	seyyid	Mehmed	S-4	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.76
Giresun 083	1764	beşe	Hasan Beşe	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.83
Giresun 088	1705		Mahmud	S-4	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.88
Giresun 093	1766	hacısüleymanoğlu	Ali	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.93
Giresun 115	1784	hacıoğlu	Mehmed	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.115
Giresun 117	1770	beşe	Mustafa Beşe	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat. 117
Giresun 118	1765	Kuğu	İbrahim	S-4	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.118
Giresun 119	1791	kuğuoğlu paşa	Süleyman Paşa	KV-13	D-I-1a	D-II-2	Çal - İltar 2011:Kat.119
Giresun 123	1793	bey	Ruşan Bey	KV-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.123
Giresun 125	1785	ağa çırağı	Mustafa	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.125
Giresun 127	1794	hendekçi ağa	Mehmed Ağa	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.127
Giresun 132	1779	haliloğlu beşe	Mehmed Beşe	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.132
Giresun 137	1783	Hacımurtazaoğlu	İbrahim Ağa	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.137
Giresun 138	1784	Hacızade molla	Osman	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.138

Giresun 139	1784	dedeoğlu molla	Hüseyin	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.139
Giresun 158	1784	kurtoğlu ağa	Ali Ağa	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.158
Giresun 169	1734		Mustafa	kırık	K-1		Çal - İltar 2011:Kat.169
Giresun 171	1770	Mollaahmetoğlu	Mehmed Yazıcı	S-4	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.171
Giresun 172	1742	Hacımustafaoğlu	Mehmed	S-1	K-1		Çal - İltar 2011:Kat.172
Giresun 173	1727		Mahmud	S-1	K-1		Çal - İltar 2011:Kat.173
Giresun 174	1731	seyyid	Mehmed	S-1	K-1		Çal - İltar 2011:Kat.174
Giresun 177	1738		İbrahim	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.177
Giresun 178	1771	ağa	Ali Ağa	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.178
Giresun 179	1747	Efendi	Halil Efendi	S-4	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.179
Giresun 180	1791	seyyid	Mehmed	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.180
Giresun 181	1796	Tunccuoğlu beşe	Mehmed Beşe	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.181
Giresun 182	1705	seyyid çelebi	Mustafa Çelebi	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.182
Giresun 184	1718		Ali	S-2	K-1		Çal - İltar 2011:Kat.184
Giresun 185	1716		İbrahim	S-6	K-1		Çal - İltar 2011:Kat.185
Giresun 186	1791	beşe	İbrahim Beşe	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.186
Giresun 195	1737	Firuzizade Efendi	İsmail Efendi	S-7	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.195
Giresun 196	1796	müftü	İsmail Efendi	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.196
Giresun 197	1759	Şabanoğlu	Mustafa	KV-6	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.197
Giresun 198	1742	imam	İbrahim Efendi	S-7	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.198
Giresun 199	1751	Dallıcazade	Mustafa	KV-1	D-I-1a	D-II-5	Çal - İltar 2011:Kat.199
Giresun 204	1790	Usta ağa	Abdurrahman Ağa	KV-6	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.204
Giresun 207	1786	ağa	Mehmed Ağa	KV-8	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.207
Giresun 210	1787	Hafızoğlu molla	Ali	KV-6	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.210

Giresun 218	1763	molla	Mehmed	KV-6	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.218
Giresun 222	1757		Abdurahman	KV-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.222
Giresun 223	1764	HalilEfendizade ağa	Abdullah Ağa	KV-6	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.223
Giresun 225	1773	derviş	Abdulfettah	KV-6	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.225
Giresun 226	1777	Kurtzade ağa	Mustafa Ağa	KV-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.226
Giresun 233	1766	babası ağa	Mehmed	KV-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.233
Giresun 236	1777	Çelebizade	Halil	KV-7	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.236
Giresun 237	1761	ağa	Hasan Ağa	KV-6	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.237
Giresun 239	1754	sipahi	Ali Sipahi	KV-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.239
Giresun 240	1791	ağa	Hüseyin Ağa	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.240
Giresun 241	1772		Ali	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.241
Giresun 243	1748	molla	Mustafa	KV-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.243
Giresun 248	1750	Efendi	Yakub Efendi	KV-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.248
Giresun 249	1752		Mahmud	KV-6	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.249
Giresun 251	1791	derviş	Mehmed	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.251
Giresun 252	1791	beşe	Hüseyin Beşe	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.252
Giresun 253	1764	ağa	Mehmed Ağa	KV-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.253
Giresun 256	1797	molla	İsmail	KV-8	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.256
Giresun 259	1765	beşe	Ahmed Beşe	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.259
Giresun 266	1764	beşe	Ali Beşe	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.266
Giresun 276	1791	beşe	Hüseyin Beşe	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.276
Giresun 280	1785	beşe	Süleyman Beşe	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.280
Giresun 281	1756	Alioğlu Efendi	Hüseyin Efendi	S-7	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat. 281
Giresun 291	1757	Hoca	Abdullah	KV-8	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.291

Giresun 305	1763	Deliağazade ağa	Mehmed Ağa	S-3	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.305
Giresun 318	1786	Molla	Hüseyin	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.318
Giresun 336	1770	Hacıbayraktarzade	Mehmed Yazıcı	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.336
Giresun 339	1770	beşe	Halil Beşe	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.339
Giresun 340	1774	ağa nevcivan	Yusuf Ağa	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.340
Giresun 342	1783	beşe	Mahmud Beşe	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.342
Giresun 343	1784	Terzioğlu yazıcı	Ali Yazıcı	S-2	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.343
Giresun 346	1764	ağa	İbrahim Ağa	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.346
Giresun 347	1741	ağa	Osman Ağa	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.347
Giresun 353	1769		Mustafa	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.353
Giresun 355	1765	Naipzade ağa	Osman Ağa	KV-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.355
Giresun 359	1758	Çemenzade Efendi	İbrahim Efendi	S-7	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.359
Giresun 361	1742	Molla	İbrahim Efendi	S-5	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.361
Giresun 362	1735	ağa	Hasan Ağa	S-8	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.362
Giresun 363	1713	ağa	Mehmed Ağa	S-8	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.363
Giresun 364	1712		Mehmed	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.364
Giresun 365	1735	Çelebi	Hasan Çelebi	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.365
Giresun 366	1735	molla	İbrahim	S-1	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.366
Giresun 367	1742	beşe	Osman Beşe	kırık	D-I-1a		Çal - İltar 2011:Kat.367
Giresun 368	1721		Mustafa	S-1	K-1		Çal - İltar 2011:Kat.368
Karabük 48	1793	Değirmencioğlu	Mehmet Efendi	S-9	D-I-1a		Kaya 2013:Kat. SMM 41
Karabük 197	1794	Hidayetzade	Mustafa Ağa	KV-2	D-I-1a	D-II-1a	Kaya 2013:Kat. SMM 208
Karabük 113	1799	Subaşı	Hüseyin Ağa	kırık	D-I-1a	D-II-1a	Kaya 2013:Kat. SMM 116
Kastamonu	1739	şeyh	Ebubekir Efendi	fot yok	D-I-1a		Yılmaz 2001:24

Kastamonu 0016	1771	şeyh müftü	Mustafa	S-7	D-I-1a	D-II-2	Çal - Çal 2008:61
Kastamonu 0098	1784	Ayarzade Efendi	İsmail Efendi	KV-3	D-I-1a	D-II-1	Halit Çal belgeliği
Kastamonu 0307	1799	müftü	Mehmet Efendi	S-7	D-I-1a	D-II-1	Canyurt 2007:Kat.2
Kastamonu 0308	1791		Aşınmış	S-7	D-I-1a		Canyurt 2007:Kat.3
Kastamonu 0334	1762	Destişirinzade	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a		Çal 2007
Kastamonu 0353	1792	zağarcıbaşı	silik	kırık	D		Gümüşdağ 2007:28
Kastamonu 0404	1775	ser turna	Ömer	kırık	D-I-1a	D-II-1	Gümüşdağ 2007:65
Kastamonu 0408	1757	ağa	Ahmed Ağa	başlıksız	D-II-3		Gümüşdağ 2007:72
Kastamonu 0531	1757	güloğlu	Ahmed	S-1	D-I-1a		Yeni 2017:249
Kastamonu395	1782	ağa	Mehmed Salih Ağa	KV-2	D-I-1a	D-II-1	Canyurt 2007:Kat.24
Kastamonu551	1784		Ali Efendi	KV-12	D-I-1a		Halit Çal belgeliği
Kastamonu552	1775	bölük alemdarı	Ali Ağa	S-3	D-I-1a		Yeni 2013
Ordu 0002	1723	molla	Halil	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.2
Ordu 0003	1736		Mehmed	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.3
Ordu 0004	1751	alemdar	Süleyman	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.4
Ordu 0005	1770	Gunduroğlu	Musa	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.5
Ordu 0006	1771	ulema molla	Mustafa Efendi	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.6
Ordu 0007	1773	Deliahmetağazade	Mustafa Ağa	S-4	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.7
Ordu 0009	1778	Uzunhacıoğlu	Ali	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.9
Ordu 0010	1779	Uzunhacıoğlu ağa	Mehmed Ağa	S-4	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.10
Ordu 0011	1788	ağa	Mustafa Ağa	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.11
Ordu 0012	1790	sancaktar ağa	Abdülkadir Efendi	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.12
Ordu 0013	1791	ulemazade Efendi	Osman Efendi	S-4	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.13
Ordu 0014	1796	molla	Osman	KV-5	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.14
Ordu 0015	1796	yazıcı	Mehmed Yazıcı	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.15
Ordu 0016	1797	Osmanağazade ağa	Mehmed Alemdar Ağa	kırık	D-I-1a		Çelik 2012:Kat.16
Rize 0004	1746	Çelebi	Eyüp Çelebi	S-1	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:101

Rize 0013	1778	Serdengeçti ağası oğlu	İbrahim Ağa	S-4	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:110
Rize 0023	1766	yazıcı	Süleyman Efendi	S-1	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:121
Rize 0024	1793	Yazıcıoğlu molla	Şuayib?	kırık	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:122
Rize 0033	1794	Yazıcızade molla	Hüseyin	S-1	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:132
Rize 0035	1788		Hasan	KV-2	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:134
Rize 0036	1783	Hatip molla	Mustafa Ağa	S-4	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:135
Rize 0039	1759	yazıcıoğlu ağa	Mehmed Ağa	KV-2	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:138
Rize 0040	1771	yazıcızade	Hüseyin	S-4	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:139
Rize 0041	1794	yazıcızade	Memiş	KV-3	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:140
Rize 0042	1785		Abdullah	S-2	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:142
Rize 0044	1758		Ahmed	S-3	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:144
Rize 0045	1773		Mustafa	S-5	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:145
Rize 0046	1766		Süleyman	S-3	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:146
Rize 0064	1706	Musluoğlu ağa	Hüseyin Ağa	S-4	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:164
Rize 0070	1781	beşe	Ali Beşe	S-1	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:170
Rize 0089	1731	beşe	Ali Beşe	S-5	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:192
Rize 0090	1731	molla	Süleyman	KV-1?	D-I-1a		Güvelioğlu 2011:193
Rize 0130	1770	Hacımahmutoğlu	Ali Çelebi	S-3	D-I-1a		Koyuncu - Hanoğlu 2011:50
Rize 0135	1794	molla	Hasan	S-9	D-I-1a		Koyuncu - Hanoğlu 2011:52
Rize 0207	1770	Hacıoğlu çelebi	Osman Çelebi	S-3	D-I-1a		Koyuncu - Hanoğlu 2011:92
Rize 0209	1772	çelebi	Hüseyin Çelebi	S-3	D-I-1a		Koyuncu - Hanoğlu 2011:93

Rize 0279	1799	Mirzaoğlu ağa	Ahmed Ağa	S-9	D-I-1a	D-II-2	Koyuncu - Hanoğlu 2011:140
Rize 0308	1791		Mehmed Hüseyin	S-1	D-I-1a		Koyuncu - Hanoğlu 2011:155
Rize 0469	1778	alemdar ağa	Ali Ağa - Ahmed Ağa	S-2	D-I-1a		Koyuncu - Hanoğlu 2011:239
Rize 0482	1715	çelebi	Ahmed Çelebi	KV-1	D-I-1a		Hiçyılmaz vd 2012:76
Rize 0507	1794		Ali	S-3	D-I-1a		Hiçyılmaz vd 2012:108
Rize 0530	1779	beşe	İbrahim Beşe	S-3	D-I-1a		Hiçyılmaz vd 2012:136
Rize 0535	1797	ağa	Osman Ağa	S-1	D-I-1a		Hiçyılmaz vd 2012:143
Rize 0537	1728	beşe	Nazmi Beşe	S-5	D-I-1a		Hiçyılmaz vd 2012:145
Rize 0539	1785	molla	Osman	S-1	D-I-1a		Hiçyılmaz vd 2012:148
Rize 0547	1780		Mehmed	S-2	D-I-1a		Hiçyılmaz vd 2012:158
Rize 0566	1723		Hüseyin	S-1	K-1		Hiçyılmaz vd 2012:180
Rize 0586	1798	ağa	Ahmed Ağa	S-1	D-I-1a		Koyuncu 2009: 28
Rize 0597	1772	ağa	Mehmed Ağa	S-4	D-I-1a		Koyuncu 2009: 31
Rize 0644	1790	ağa	Ali Ağa	S-1	D-I-1a		Koyuncu 2009: 47
Rize 0666	1766		Hasan	S-2	D-I-1a		Koyuncu 2009: 54
Rize 0681	1772	derviş	Mehmet	S-3	D-I-1a		Koyuncu 2009: 59
Rize 0684	1798	molla	Mehmed	KV-2	D-I-1a		Koyuncu 2009: 60
Rize 0685	1798	molla	Ahmet	S-1	D-I-1a		Koyuncu 2009: 61
Rize 0686	1791	Neccaraoğlu ağa	Mahmud Ağa	S-1	D-I-1a		Koyuncu 2009: 61
Rize 0688	1772		Emin Ali	S-3	D-I-1a		Koyuncu 2009: 62
Rize 0689	1772		Uzun Mehmed	S-3	D-I-1a		Koyuncu 2009: 62
Rize 0781	1752	Bostanoğlu	Bostanoglu	S-3	D-I-1a		Koyuncu 2009: 93

Rize 0936	1771	alaybey oğlu	Hüseyin Çelebi	kırık	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.59
Rize 0952	1758	mutuoğlu ağa	Hüseyin Ağa	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.76
Rize 0953	1743	asker	Ahmed Ağa	S-3	D-I-1a	D-II-2	Hanoğlu 2015: Kat.77
Rize 0962	1792	molla	Hasan	S-3	D-I-1a	D-II-1	Hanoğlu 2015: Kat.86
Rize 0980	1774		Silik	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.111
Rize 0996	1796	kaptan	Hasan Kapudan	S-9	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.127
Rize 0998	1796		Ahmed Efendi	KV-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.129
Rize 0999	1780	beşe	İsmail Beşe	S-1	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.130
Rize 1003	1766	beşe	Ömer Beşe	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.134
Rize 1004	1753		Ahmed	S-1	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.135
Rize 1007	1771	reis oğlu	Ahmed	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.138
Rize 1008	1771	molla	Hasan	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.139
Rize 1009	1763	beşe	Osman Beşe	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.140
Rize 1013	1796	karamahmudzade	Hamid Ağa	kırık	D		Hanoğlu 2015: Kat.144
Rize 1015	1762	beşe	Osman Beşe	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.146
Rize 1039	1760	ağazade bey	Receb Bey	KV-1	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.171
Rize 1041	1727		silik	KV-1	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.173
Rize 1048	1719	paşazade bey	İslam Bey	KV-1	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.180
Rize 1049	1786	serdengeçti	Osman Ağa	S-4	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.181
Rize 1058	1797	ağa	... Ağa	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.192
Rize 1059	1791		Abdullah	S-2	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.193
Rize 1066	1723	beşe	Abdullah Beşe	kırık	K1		Hanoğlu 2015: Kat.202
Rize 1072	1798	ağa	.. Ağa	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.208
Rize 1076	1795		Abdullah	S-2	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.212

Rize 1079	1784		Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.217
Rize 1083	1775	molla	Salih	KV-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.222
Rize 1084	1756	seyyid	Ali	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.223
Rize 1099	1770		… Efendi	S-9	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.240
Rize 1114	1761		Mehmed	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.255
Rize 1122	1706	çelebi	Hasan Çelebi	başlıksız	D-II-7		Hanoğlu 2015: Kat.263
Rize 1124	1779	beşe	İsmail Beşe	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.265
Rize 1153	1772	mataracıoğlu ağa	Ahmed Ağa	kırık	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.294
Rize 1154	1798	serdengeçti	İbrahim Ağa	kırık	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.295
Rize 1196	1793	beşe	Mehmed Beşe	S-2	D-I-1a	D-II-1	Hanoğlu 2015: Kat.349
Rize 1198	1790	usta	Ahmed	S-2	D-I-1a	D-II-1	Hanoğlu 2015: Kat.351
Rize 1201	1729	ağa	İbrahim Ağa	KV-1	K1	D-II-2	Hanoğlu 2015: Kat.354
Rize 1227	1720	Çelebioğlu	Osman	KV-1	K1		Hanoğlu 2015:Kat.380
Rize 1280	1730	beşe	Mahmud Beşe	kırık	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.659
Rize 1284	1727	cabi	Mehmed Cabi	kırık	D		Hanoğlu 2015: Kat.663
Rize 1339	1792	imam	Mustafa Efendi	KV-4	D-I-1a	D-II-1	Hanoğlu 2015: Kat.718
Rize 1341	1793	alemdar	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a	D-II-1	Hanoğlu 2015: Kat.720
Rize 1370	1778	voyvoda	Osman Ağa	KV-1	D-I-1a	D-II-5	Hanoğlu 2015: Kat.772
Rize 1371	1756	molla	Ahmed	S belirsiz	D-I-1a	D-II-2	Hanoğlu 2015: Kat.773
Rize 1372	1793	ağa	Mustafa Ağa	S-3	D-I-1a	D-II-2	Hanoğlu 2015: Kat.774
Rize 1376	1785	ağa	İbrahim Ağa	S-4	D-I-1a	D-II-2	Hanoğlu 2015: Kat.778
Rize 1379	1783	ağa	Ali Ağa	kırık	D		Hanoğlu 2015: Kat.781
Rize 1384	1792	serdengeçti	Osman Ağa	S-4	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.786
Rize 1397	1787	ağa	Mehmed Ağa	S-4	D-I-1a	D-II-1	Hanoğlu 2015: Kat.856

Rize 1401	1763		Ali	S-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.860
Rize 1404	1793	serdengeçti	İsmail Ağa	S-4	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.863
Rize 1409	1792	numanoğlu	Mustafa	fes	D-I-1a	D-II-2	Hanoğlu 2015: Kat.868
Rize 1415	1786	beşe	Mahmud Beşe	S-1	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.874
Rize 1416	1776		Mahmud	S-2	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.875
Rize 1418	1782		Osman	KV-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.877
Rize 1419	1780	ağa	Yakub Ağa	KV-3	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.878
Rize 1427	1799	ağa	Hüseyin Ağa	S-4	D-I-1a	D-II-8	Hanoğlu 2015: Kat.886
Rize 1430	1745		Numan	kırık	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.889
Rize 1433	1778	93 cemaat yoldaşı	İbrahim	S-4	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.892
Rize 1437	1748		Ali	KV-2	D-I-1a		Hanoğlu 2015: Kat.896
Rize 1444	1718		Mustafa Efendioğlu	başlıksız	K1		Hanoğlu 2015: Kat.903
Rize 1445	1718	molla	İbrahim	S-1	K1		Hanoğlu 2015: Kat.904
Rize 1446	1718	mustafa Efendi oğlu	Ahmed Efendi	S-8	K1		Hanoğlu 2015: Kat.905
Rize 1447	1718	molla	Mehmed	S-8	K1		Hanoğlu 2015: Kat.906
Rize 1448	1727		İbrahim	KV-3	K1	D-II-2	Hanoğlu 2015: Kat.907
Samsun 0002	1739	Bozoğlu ağa	Ahmed Ağa	S-1	D-I-1a		Nefes 2002: 18
Samsun 0003	1745	ağa	İbrahim Ağa	kırık	D-I-1a		Nefes 2002: 19
Samsun 0004	1752	ağa	Mustafa Ağa	kırık	D-I-1a		Nefes 2002: 20
samsun 0006	1754	paşa	Mehmed paşa	KV-2	D-I-1c	D-II-1	Nefes 2002: 23
Samsun 0007	1767	Bozzade ağa	Mehmed Ağa	kırık	D		Nefes 2002: 24
Samsun 0008	1775	ulema Efendi	Mehmed Kaşif Efendi	kırık	D-I-1a	D-II-1	Nefes 2002: 25-26
Samsun 0121	1777	Dizdarzade ağa	Ahmed Ağa	S-2	D-I-1a		GÜN 2008:119
Samsun 0122	1781	Hazinedarzade ağa	Memiş Ağa	kırık	D-I-1a		GÜN 2008:120
Samsun 0149	1787	ağa	Süleyman Ağa	kırık	D-I-1a		GÜN-Nefes 2011: 137
Samsun 0186	1715	Dedezade ağa	Hasan Ağa	KV-1	D-I-1a		Gün vd 2016:40
Samsun 0187	1743	ağa	Mustafa Ağa	KV-1	D-I-1a		Gün vd 2016:41

Samsun 0188	1749		Ahmed	KV-1	D-I-1a		Gün vd 2016:42
Samsun 0189	1754		Abdülkadir	kırık	D-I-1a		Gün vd 2016:42
Samsun 0190	1754		Ahmed	KV-1	D-I-1a		Gün vd 2016:43
Samsun 0191	1757		Mustafa	KV-1	D-I-1a		Gün vd 2016:44
Samsun 0192	1758	bey	Mustafa Efendi	S-7	D-I-1a		Gün vd 2016:45
Samsun 0193	1762	molla	Abdullah	kırık	D-I-1a		Gün vd 2016:45
Samsun 0194	1762	Efendi	Mehmed Efendi	S-7	D-I-1a		Gün vd 2016:46
Samsun 0195	1763	Efendi	Feyzullah Efendi	KV-4	D-I-1a		Gün vd 2016:47
Samsun 0198	1780	ağa	İsmail Ağa	KV-2	D-I-1a	D-II-2	Gün vd 2016:50
Samsun 0200	1784	Hüseyinağazade	Ömer Ağa	KV-2	D-I-1a		Gün vd 2016:51
Samsun 0201	1787	Kasımzade ağa	Ahmed Ağa	KV-5	D-I-1a		Gün vd 2017:47
Samsun 0202	1789	çelebizade ağa	Ali Ağa	fes	D-I-1a		Gün vd 2017:47
Samsun 0203	1798	seyyid	Abdullah	KV-2	D-I-1a		Gün vd 2017:48
Samsun 0204	1799	müftü	Mustafa Efendi	başlıksız	D-II-10	Y	Gün vd 2017:49
Sinop 005	1771	Halilağazade ağa	Ahmed Ağa	KV-1	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 125 Yeni 2009: kat. 13
Sinop 012	1740	ağa	Ömer	KV-5	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 126 Yeni 2009: kat. 6
Sinop 013	1779	Efendi	Mehmed Efendi	KV-3	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 127 Yeni 2009: kat. 23
Sinop 020	1771	seyyid	Selim	KV-1	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 128 Yeni 2009: kat. 14
Sinop 021	1744	seyyid	hasan	KV-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 128 Yeni 2009: kat. 7
Sinop 025	1772	molla	Mustafa	KV-4	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 129 Yeni 2009: kat. 17
Sinop 028	1775	ağa	Abdurrahman Ağa	S-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 130 Yeni 2009: kat. 21
Sinop 029	1786	Efendi	Abdülhannan Efendi	S-7	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 130 Yeni 2009: kat. 26

Sinop 031	1798	müftü	İbrahim Efendi	S-7	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 130 Yeni 2009: kat. 29
Sinop 032	1762	beşe	Abdi Beşe	S-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 130 Yeni 2009: kat. 89
Sinop 033	1755	ağa	Mehmed Ağa	S-1	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 131
Sinop 044	1715		Ahmed	kırık	K-1		Grammont-Vatin 1991: 133
Sinop 051	1771	Topçubaşı ağa	İsmail Ağa	S-4	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 134 Yeni 2009: kat. 15
Sinop 054	1709	paşa	… Paşa	kırık	D	Ç	Grammont-Vatin 1991: 134 Yeni 2009: kat. 2
Sinop 077	1778	paşa mektupçusu	Mahmud Efendi	KV-2	D-I-1a	D-II-10	Grammont-Vatin 1991: 142 Türker 2011:kat. 12
Sinop 083	1762	ağa	Ali Ağa	KV-1	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 143 Türker 2011:kat. 8
Sinop 084	1781	gümrükçü ağa	Mustafa Ağa	KV-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 144 Türker 2011:kat. 13
Sinop 104	1791	mehterbaşı ağa	Receb Ağa	KV-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 149 Türker 2011:kat. 15
Sinop 105	1789	alaybeyi	Mehmed BeyEfendi	başlıksız	D-II-10		Grammont-Vatin 1991: 149 Türker 2011:kat. 14
Sinop 110	1791	alaybeyi ağa	İzzet Mustafa Ağa	KV-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 150 Türker 2011:kat. 16
Sinop 117	1745	ağa	İbrahim Ağa	KV-1	D-I-1a	D-II-2	Grammont-Vatin 1991: 152 Türker 2011:kat. 5

Sinop 124	1734		Mustafa	KV-1	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 153 Türker 2011:kat. 3
Sinop 125	1761	sinop nazırı ağa	Hasan Ağa	kırık	D-I-1a	D-II-1	Grammont-Vatin 1991: 154 Türker 2011:kat. 7
Sinop 127	1735	yeniçeri çorbacısı ağa	Halil Ağa	KV-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 154 Türker 2011:kat. 4
Sinop 139	1790	Abazazade bey	Mehmed Bey	KV-5	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 156 Türker 2011:kat. 17
Sinop 177	1772	ağa	Nazfullah Ağa	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 164
Sinop 179	1715		Osman	kırık	K-1		Grammont-Vatin 1991:164
Sinop 181	1761	beşe	İbrahim Beşe	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 165 Yeni 2009: kat. 11
Sinop 182	1779	Beşli ağası ağa	Osman Ağa	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991:165
Sinop 183	1792	hatip	Mahmud Efendi	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991:165
Sinop 190	1772	ağa	Osman Ağa	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991:166
Sinop 197	1772	seyyid	Süleyman	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 168
Sinop 199	1736	ağa	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 168
Sinop 202	1783	Gümrükçüoğlu ağa	İbrahim Ağa	S-4	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 169 Yeni 2009: kat. 24
Sinop 219	1746	İbrahimağazade Ağa	Halil Ağa	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 172 Yeni 2009: kat. 9
Sinop 221	1772	molla	Abdurrahman	S-3	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 172 Yeni 2009: kat. 18
Sinop 223	1773	beşe	Ahmed Beşe	S-3	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 172 Yeni 2009: kat. 72

Sinop 225	1751	Öküzoğlu ağa	Ali Ağa	S-4	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 173 Yeni 2009: kat. 10
Sinop 227	1784	Müftüzade molla	Mahmud	KV-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 173 Yeni 2009: kat. 25
Sinop 231	1794	beşli ocağı kethudası ağa	Abdurrahman Ağa	KV-2	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991: 174 Yeni 2009: kat. 97
Sinop 234	1772	molla	İsmail	kırık	D		Grammont-Vatin 1991: 174 Yeni 2009: kat. 19
Sinop 238	1763	Ömerağazade ağa	Mustafa Ağa	S-1	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991:175
Sinop 241	1768	Öküzoğlu ağa	Süleyman Ağa	S-3	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991:176
Sinop 244	1722	İhtişamlızade	Mustafa Çelebi	kırık	K-1		Grammont-Vatin 1991:176
Sinop 247	1773	reis	Salih Reis	kırık	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991:177
Sinop 249	1780	Oluşluzade reis	Ali Reis	S-3	D-I-1a		Grammont-Vatin 1991:177
Sinop 250	1709	Efendi	Mehmed Efendi	kırık	K-1		Grammont-Vatin 1991:177
Sinop 256	1762		kırık	kırık	D		Grammont-Vatin 1991: 179
Sinop 286	1723	çelebi	Hüseyin Çelebi	başlıksız	D-II-7		Yeni 2009: kat. 3
Sinop Boyabat 034	1765	binbaşı ağa	Hasan Ağa	KV-2	D-I-1a		Çal 2015: 37
Sinop Boyabat 035	1798	kapıcıbaşı ağa	Ali Ağa	KV-2	D-I-1a		Çal 2015: 38
Sinop Boyabat 099	1792	saray baltacısı		S-2	D-I-1a		Çal 2015: 88
Sinop Boyabat 100	1792	saray baltacısı	Süleyman Ağa	KV-2	D-I-1a	D-II-1	Çal 2015: 88
Sinop Boyabat 125	1766	dede	Saçlı Dede	T-1	D-I-1a		Çal 2015: 108
Sinop Boyabat 136	1770	çeltik emini haseki	Mahmud Ağa	KV-1	D-I-1a		Çal 2015: 117
Tokat	1791	Fakihzade	Mustafa	başlıksız	D-II-6	D-II-6	Demir 2008:66
Tokat	1716	seyyid	Ebubekir	başlıksız	D-II-2	D-II-1	Demir 2008:54
Tokat	1799	ağa	Emin Ağa	başlıksız	D-II-1		Demir 2008:51

Tokat	1742	Efendi	Ebubekir Efendi	başlıksız	D-II-2	D-II-2	Demir 2008:79
Tokat	1756	Efendi	Osman Efendi	başlıksız	D-II-2		Demir 2008:81
Tokat	1756			başlıksız	Y	Y	Demir 2008:38
Tokat	1774	Kubbezade	Hüseyin	başlıksız	Y		Demir 2008:74
Tokat	1713		Ahmed Efendi	KV-10	D-I-1	D-II-1	Demir 2008:45
Tokat	1790	Efendi	Ata Azam Efendi	KV-10	D-I-1a	D-II-1	Demir 2008:36
Tokat	1769	şeyh	Mehmed	KV-10	D-I-1a	D-II-1	Demir 2008:37
Tokat	1798	Efendi	Mehmed Efendi	KV-10	D-I-1a	D-II-2	Demir 2008:59
Tokat	1738	Efendi	Ahmed Efendi	KV-10	D-I-1a	D-II-2	Demir 2008:64
Tokat	1769	seyyid	Ahmed	KV-10	D-I-1a		Demir 2008:55
Tokat	1772	Kuralzade Efendi	Sabri Efendi	KV-10	D-I-1a		Demir 2008:65
Tokat	1786	Efendi	Halil Efendi	KV-10	D-I-1a	D-II-2	Demir 2008:71
Tokat	1766	ağa	Ömer Ağa	KV-11	D-I-1a	D-II-1	Demir 2008:69
Tokat	1791	ağa	Abdullah Ağa	KV-11	D-I-1a	D-II-2	Demir 2008:56
Tokat	1786	Kartalcı ağa	Hasan Ağa	KV-11	D-I-1a		Demir 2008:75
Tokat	1771	alemdar	Ahmed Alemdar	KV-11	D-I-1a		Demir 2008:78
Tokat	1770	paşa	Salih Paşa	KV-11	D-I-1a		Demir 2008:80
Tokat	1766	Efendi	Salih Efendi	S-3	D-I-1a	D	Demir 2008:53
Tokat	1706	Efendi	Abdi Efendi	S-7	K-1	D-II-2	Demir 2008:35
Tokat Niksar 07	1783	Güdükzade ağa	Osman Ağa	S-4	D-I-1a	D-II-9	Çoban 2010: 16
Tokat Niksar 46	1746	çavuş	Mehmed Çavuş Ağa	kırık	D-I-1a		Çoban 2010: 55
Tokat Niksar 74	1798	Ömerağazade ağa	Mustafa Ağa	kırık	D		Çoban 2010: 83
Tokat Niksar 81	1773	Eminzade ağa	İbrahim Ağa	kırık	D-I-1a		Çoban 2010: 90
Tokat Niksar 83	1757	ağa	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a		Çoban 2010: 92
Tokat Niksar 84	1728	seyyid	Ahmed Arifi	kırık	K-1		Çoban 2010: 93
Trabzon 0001	1747	Gedikzade ağa	Mehmed Ağa	KV-1	D-I-1a		Eren2011: 20
Trabzon 0002	1757	Hatuniye vakfı katibi	Süleyman Efendi	KV-9	D-I-1a		Eren2011: 22
Trabzon 0003	1785	ağa 18 yaşında	Osman Ağa	KV-2	D-I-1a		Eren2011: 24
Trabzon 0004	1786	bezzaz ağa	Ali Ağa	S-2	D-I-1a		Eren2011: 26
Trabzon 0005	1791	debbağ ağa	Hüseyin Ağa	S-1	D-I-1a		Eren2011: 28
Trabzon 0029	1708	Hamzazade	Mehmed	kırık	D-I-1a		Eren2011: 73
Trabzon 0030	1714	Polatzade ağa	Mustafa Ağa	kırık	D-I-1a		Eren2011: 75

Trabzon 0031	1727	ağa	Ahmed Ağa	S-5	K-1		Eren2011: 76
Trabzon 0032	1735		Mustafa	S-4	D-I-1a	D-II-2	Eren2011: 78
Trabzon 0033	1739	dabak	İbrahim	kırık	D-I-1a		Eren2011: 80
Trabzon 0035	1740	ağa	Ahmed Ağa	kırık	D-I-1a		Eren2011: 83
Trabzon 0036	1742	ağa	Ali Ağa	S-5	D-I-1a		Eren2011: 84
Trabzon 0037	1747	ağa	Ömer Ağa	S-3	D-I-1a	D-II-2	Eren2011: 86
Trabzon 0038	1749	Süleymanzade ağa	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a	D-II-4a	Eren2011: 88
Trabzon 0039	1751	çocuk	İbrahim	S-3	D-I-1a		Eren2011: 90
Trabzon 0040	1758	şeyh imam	Hasan Efendi	başlıksız	Y-1	D-II-2	Eren2011: 91
Trabzon 0041	1759	Mahmutzade	Uzun Ali	S-3	D-I-1a		Eren2011: 93
Trabzon 0042	1759	usta	Ömer Usta	başlıksız	D-II-8	D-II-10	Eren2011: 94
Trabzon 0043	1760	çocuk	Alemdar	kırık	D-I-1a		Eren2011: 96
Trabzon 0045	1765	hafız	Hasan	başlıksız	Y-1		Eren2011: 100
Trabzon 0046	1778	Kapıcı	Mahmud	S-1	D-I-1a	D-II-1	Eren2011: 102
Trabzon 0047	1779	ağa	Mahmud Ağa	kırık	D-I-1a		Eren2011: 104
Trabzon 0048	1780	molla	Hasan	kırık	D		Eren2011: 105
Trabzon 0049	1782		Veli	KV-1	D-I-1a	D-II-2	Eren2011: 106
Trabzon 0052	1788	derviş	Abbas	KV-2	D-I-1a	D-II-4	Eren2011: 112
Trabzon 0053	1789	Kulaksızzade	Ahmed Efendi	KV-3	D-I-1a		Eren2011: 114
Trabzon 0055	1790	ağa	Süleyman Ağa	KV-2	D-I-1a		Eren2011: 118
Trabzon 0056	1791	paşa	Abdullah Paşa	KV-13	D-I-1a	D-II-10	Eren2011: 120
Trabzon 0061	1798	molla	Ali	kırık	D-I-1a		Eren2011: 132
Trabzon 0182	1735	Sanibeyzade bey	Hamza Bey	KV-1	D-I-1a		Eren2011: 356
Trabzon 0183	1736	Sanibeyzade bey	Hüseyin Bey	KV-1	D-I-1a		Eren2011: 357
Trabzon 0185	1740		Mustafa	S-5	D-I-1a	D-II-2	Eren2011: 360
Trabzon 0186	1748	gazzaz beşe	Ahmed Beşe	S-3	D-I-1a		Eren2011: 362
Trabzon 0187	1762	molla	Ahmed	S-3	D-I-1a		Eren2011: 364
Trabzon 0188	1770	İsmailEfendizade	Ahmed Efendi	KV-3	D-I-1a		Eren2011: 365
Trabzon 0189	1771	mücellit	Hüseyin Efendi	S-7	D-I-1a		Eren2011: 367
Trabzon 0190	1777	kurra	Ahmed Efendi	S-7	D-I-1a		Eren2011: 369
Trabzon 0191	1777	müftü	Mustafa Müftü Efendi	başlıksız	D-II-7b		Eren2011: 371
Trabzon 0192	1778	kurra reisi	Hasan	başlıksız	D-II-7b		Eren2011: 373
Trabzon 0193	1778	müftü oğlu	Abdullah Efendi	KV-3	D-I-1a		Eren2011: 375
Trabzon 0194	1778	Değirmencizade	Mustafa Efendi	S-7	D-I-1a	D-II-1	Eren2011: 377
Trabzon 0195	1778	müftü oğlu	Hüseyin Efendi	KV-3	D-I-1a	D-II-2	Eren2011: 379

Trabzon 0198	1786	beşe	Hüseyin Beşe	S-3	D-I-1a		Eren2011: 384
Trabzon 0199	1788	Efendi	Ali Efendi	başlıksız	D-II-2		Eren2011: 386
Trabzon 0200	1789	Murtazabeyzade	Süleyman Ağa	KV-2	D-I-1a		Eren2011: 387
Trabzon 0311	1765	ağa	Mahmud Ağa	S-2	D-I-1a		Eren2011: 565
Trabzon 0312	1792	Bezzazzade Efendi	Ahmed Efendi	KV-4	D-I-1a		Eren2011: 566
Trabzon 0313	1798	ÖmerEfendizade	Mehmed Tahir Efendi	KV-4	D-I-1a	D-II-1	Eren2011: 568
Trabzon 0341	1783	nakibül eşraf	Abdullah Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 11
Trabzon 0344	1763	Ganlızade ağa	Hüseyin Ağa	KV-1	D-I-1a		Yer 2004: 16
Trabzon 0347	1759	Üçüncüzade ağa	Mehmed Ağa	KV-1	D-I-1a		Yer 2004: 21
Trabzon 0348	1765	Mollaalizade molla	Ali	S-3	D-I-1a		Yer 2004: 22
Trabzon 0349	1777	Gedikzade ağa	Ömer Ağa	S-4	D-I-1a		Yer 2004: 23
Trabzon 0351	1790	müderris	Hasan Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 26
Trabzon 0353	1768	Müsevvidzade	Osman Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 28
Trabzon 0355	1781	şeyh	Mehmed Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 30
Trabzon 0357	1782	hattat	Memiş Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 32
Trabzon 0358	1747	molla	ibrahim	KV-10	D-I-1a		Yer 2004: 33
Trabzon 0359	1765	serdengeçti ağası	Ali Ağa	S-4	D-I-1a		Yer 2004: 34
Trabzon 0360	1764	seyyid	Süleyman	KV-3	D-I-1a		Yer 2004: 35
Trabzon 0361	1798	Efendi	Ahmed Tahir Efendi	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 36
Trabzon 0363	1777	zaim	Ömer Ağa	KV-1	D-I-1a		Yer 2004: 39
Trabzon 0366	1793		Osman	S-1	D-I-1a		Yer 2004: 42
Trabzon 0370	1765	hafız	Ali	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 47
Trabzon 0373	1774	imam	Mahmud Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 50
Trabzon 0374	1751	müezzin	Ali	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 51
Trabzon 0376	1729	çelebi	Hasan Çelebi	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 53
Trabzon 0380	1767	ağa	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 58
Trabzon 0381	1746	ağa	Fazıl Ağa	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 59
Trabzon 0382	1734	ağa	Ahmed Ağa	S-5	D-I-1a		Yer 2004: 60
Trabzon 0383	1750	beşe	Ahmed Beşe	S-3	D-I-1a		Yer 2004: 61
Trabzon 0385	17**		Bekir	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 63
Trabzon 0387	1737	Serdarzade ağa	Memiş Ağa	S-3	D-I-1a		Yer 2004: 65
Trabzon 0389	1792	imam	Mahmud Efendi	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 67
Trabzon 0390	1793	Kuğuzade bey	Mehmed Bey	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 69
Trabzon 0391	1781	Oğuzzade ağa	Hasan Ağa	S-3	D-I-1a		Yer 2004: 71
Trabzon 0393	1730	müderris	Yahya Efendi	S-6	D-I-1a		Yer 2004: 74

Trabzon 0397	1764	Gümrükçüzade ağa	Osman Ağa	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 78
Trabzon 0398	1785	Efendi	Osman Efendi	KV-3	D-I-1a		Yer 2004: 80
Trabzon 0399	1768	bey	İbrahim Bey	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 81
Trabzon 0400	1765	Tavilzade ağa	Ömer Ağa	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 83
Trabzon 0401	1790	müderris	İbrahim Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 84
Trabzon 0403	1736	ağa	Hasan Ağa	S-4	D-I-1a		Yer 2004: 87
Trabzon 0404	1795	Hamamcı ağa	Mehmed Ağa	S-4	D-I-1a		Yer 2004: 88
Trabzon 0406	1776	ağa	Hasan Ağa	KV-7	D-I-1a		Yer 2004: 91
Trabzon 0408	1784	Efendi	Osman Efendi	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 93
Trabzon 0411	1799	gümrük katibi	Mehmed Efendi	KV-3	D-I-1a		Yer 2004: 97
Trabzon 0412	1797	Efendi	Mehmed Necib Efendi	KV-3	D-I-1a		Yer 2004: 99
Trabzon 0414	1777	ağa	Şuayb Ağa	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 103
Trabzon 0416	1787	imam	Mahmud Efendi	KV-3	D-I-1a		Yer 2004: 106
Trabzon 0418	1797	HasanEfendizade	Necib Efendi	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 109
Trabzon 0419	1773	sipahizade ağa	Mustafa Ağa	KV-2	D-I-1a		Yer 2004: 111
Trabzon 0420	1761	Efendi	Mehmed Efendi	KV-10	D-I-1a		Yer 2004: 112
Trabzon 0422	1741	beşe	Mehmed Beşe	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 114
Trabzon 0425	1746	molla	Mehmed	S-4	D-I-1a		Yer 2004: 117
Trabzon 0426	1746	çörekçi	Hasan	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 118
Trabzon 0428	1704	şeyh	Bilal	kırık	K-1		Yer 2004: 120
Trabzon 0429	1772	ağa	Hasan Ağa	S-1	D-I-1a		Yer 2004: 121
Trabzon 0430	1780	molla	İbrahim	KV-4	D-I-1a		Yer 2004: 122
Trabzon 0431	1758	ağa	Murteza Ağa	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 123
Trabzon 0433	1748	mümessiloğlu	Osman	S-3	D-I-1a		Yer 2004: 125
Trabzon 0435	1784	Köralizade reis	Mustafa Reis	S-1	D-I-1a		Yer 2004: 127
Trabzon 0436	1757	Murtazabeyzade	Mehmed Ağa	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 128
Trabzon 0440	1787	yazıcı	Mehmed Yazıcı	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 132
Trabzon 0442	1765	18 yaş	Mehmed	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 134
Trabzon 0445	1748	Tonbayzade ağa	Mehmed Emin Ağa	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 139
Trabzon 0446	1735	şeyh	Mehmed Efendi	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 140
Trabzon 0448	1772	Efendi	Ahmed Efendi	kırık	D		Yer 2004: 142
Trabzon 0449	1767	ağa	İbrahim Ağa	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 143
Trabzon 0451	1798	molla	Osman	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 145
Trabzon 0452	1728		Mustafa	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 146
Trabzon 0453	1792	ağa	Osman Ağa	kırık	D		Yer 2004: 147

Trabzon 0455	1773	beşe	Osman Beşe	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 149
Trabzon 0456	1751	müderris	Hüseyin Efendi	kırık	D		Yer 2004: 150
Trabzon 0457	1775		Ahmed	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 151
Trabzon 0458	1770	Üçüncüzade ağa	Miktad Ağa	kırık	D-I-1a		Yer 2004: 152
Trabzon 0460	1735	Selimzade çelebi	Mustafa Çelebi	KV-1	D-I-1a		Yer 2004: 154
Trabzon 0461	1776	Selimzade Efendi	Ahmed Efendi	KV-3	D-I-1a		Yer 2004: 155
Trabzon 0462	1744	Selimzade ağa	Ömer Ağa	S-4	D-I-1a		Yer 2004: 156
Trabzon 0464	1760	hafız	Mustafa	KV-3	D-I-1a		Yer 2004: 158
Trabzon 0465	1782	hatip	Mehmed Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 159
Trabzon 0466	1782	nakibül eşraf	İsmail Efendi	S-7	D-I-1a		Yer 2004: 160
Trabzon 0604	1749	Kazancızade ağa	Hüseyin Ağa'nın	kırık	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.2
Trabzon 0605	1756	Kazancızade ağa	Mehmed Ağa	S-4	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.3
Trabzon 0606	1756	Sipahioğlu ağa	İbrahim Ağa	S-2	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.4
Trabzon 0608	1759	beşe oğlu	Ömer	S-3	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.6
Trabzon 0609	1760	Kazancızade	Osman	kırık	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.7
Trabzon 0610	1765	babası eski serdar	Hüseyin Ağa	S-4	D-I-1a	D-II-1	Gedikli 2010:kat.8
Trabzon 0611	1765	ağa	Hasan Ağa	kırık	D		Gedikli 2010:kat.9
Trabzon 0612	1771	ağa	Ahmed Ağa	S-2	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.10
Trabzon 0613	1771	beşe	Mahmud Beşe	S-3	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.11
Trabzon 0614	1771	beşe	Ali Beşe	S-2	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.12
Trabzon 0615	1771	molla	Mehmed	S-3	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.13
Trabzon 0617	1784	molla	Mehmed	kırık	D		Gedikli 2010:kat.15
Trabzon 0618	1780	molla	Şaban	S-3	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.16
Trabzon 0619	1785	pulathane serdarı	Hasan Ağa	S-3	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.17
Trabzon 0620	1785	molla	Ahmed	kırık	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.18
Trabzon 0622	1786	ağa	Ahmed Ağa	kırık	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.20
Trabzon 0624	1788	Kazancızade ağa	Ali Ağa	kırık	D		Gedikli 2010:kat.22

Trabzon 0625	1788	Tosunzade ağa	Mehmed Ağa	S-2	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.23
Trabzon 0626	1789	Saraç	Genç Ali	kırık	D		Gedikli 2010:kat.24
Trabzon 0627	1789	yazıcı	Ibrahim Yazıcı	kırık	D		Gedikli 2010:kat.25
Trabzon 0628	1791	molla	Monla Osman	S-2	D-I-1a		Gedikli 2010:kat26
Trabzon 0631	1793	Serdarhasanağazade	Ahmed Ağa	S-3	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.29
Trabzon 0632	1793	molla	Mehmed	kırık	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.30
Trabzon 0689	1769	beşe	Ali Beşe	S-1	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.87
Trabzon 0690	1796	beşe	İsmail Beşe	S-1	D-I-1a		Gedikli 2010:kat.88